

# Lima dombok

Anno 1602 den 26 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2720 (1602-1642) Bild 670 / sid 55 (AID: v420705a.b670.s55, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Persson i Biskopsbyn, Arne Matsson i Risätra, Simon Matsson ibid, Olof Månsson i Husom, Helge Olofsson i Näs, Lars Jonsson i Holen.

§1 Kom hustru Brita Jöns Karlssons i Risätra och gav tillkänna huru hon vill giva sig in till sina två mågar, Böril Olofsson och Olof Betolfsson i förnämnda Risätra, så att de skulle föda henne till dödsdagar, och därför anfärdade hon dom till bytes all den jord som hon åtte så att de samma jord sig emellan byta skole, men var de ej föda henne, och blido som barn sina föräldrar skyldiga är, då skall hon taga sin jord och giva sig in till en annan som är oskyler och sedan skola de aldrig bekomma samma jord igen.

§2 Stod Mats Nilsson uppå Mon fastade och upplät Tol Olofsson på Mon en äng liggandes vid Säll för en ko, vilken äng Björn Nilsson först köpt hade, och nu förmanade Tol honom av honom dock samtyckne nu Mats sam köp som för sagt är.

## Anno 1603 den 17 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2720 (1602-1642) Bild 1490 / sid 137 (AID: v420705a.b1490.s137, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan Björnsson, Anders Jonsson i Biskopsbyn, Mårten Björnsson i Torgås, Asbjörn i Bu, Olof Knutsson i Höknäs, Olof Månsson i Husom, Arne Matsson i Risätra, Lars Björnsson i Heden, Erik Björnsson i Vörderås, Per Eriksson i Tandö, Erik Persson i Transtrands kyrkby, Halvard Persson ibid.

§1 Halvard Esbjörnsson i Bu för mökränkning med Kerstin Persdotter på Näset och haver lovat henne äktenskap både herr Hermans samt herr Olofs brev nu visar, och nu ransakades att hans fader var orsaken, att han ej tog henne till äkta, .. fäster fadern för sinom son pengar 4 daler kmnt, 2 daler smnt.

§2 Staffan Björnsson i Biskopsbyn bjuder upp 24 ..land jord liggandes ibid, därtill 1/2 lass är köpt av Per Persson ibid för penningar 10 1/2 daler.

§3 Mårten Björnsson i Torgås bjuder upp en broderdel ibid med all ego, köpt av Johan Hansson för penningar 30 daler.

§4 Tol Olofsson på Mon bjuder upp ett hemman i Ofors köpt av Peder Larsson ibid för 15 daler.

§5 Erik Björnsson på Näset bjuder upp 25 ..land jord därtill äng köpt av Lasse .. för penningar 26 daler som Eriks fader .. gav och .. ut .. penningar 7 daler ..

§6 Kom Peder Esbjörnsson på Bu och talade till Mårten Björnsson i Torgås om en golff i måtte myren som hans morbror Mickel i Bu pantsatt hade till Mårtens fader för 2 pund järn, salt 1 pund, ett par skor.. och Mårten bekändes, dij dömds Peder samma äng igen och Mårten sitt .. igen.

§7 Lasse trumslagare i överste Säll bjuder upp ett äng liggandes väster ifrån Säl, .. ett litet äng på Näset köpt av Erik Ingvaldsson i Sälen för penningar 10 1/2 mark.

## Anno 1604 den 11 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2720 (1602-1642) Bild 2030 / sid 191 (AID: v420705a.b2030.s191, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders i Biskopsbyn, Sven Björnsson i Mon, Långe Lars, Erik Persson i Transtrands kyrkby, Mårten i Torgås, Per Eriksson i Tandö, Staffan Björnsson ibid, Per Jonsson i Näs, Lars Björnsson i Heden, Esbjörn .. i Bu, Knut Olofsson i Transtrands kyrkby, Helge Olofsson i Näs.

§1 Staffan Björnsson i Biskopsbyn bjuder upp 24 .. jord liggandes ibid där till 1/2 .. äng köpt av Peder Persson ibid för penningar 10 1/2 daler.

§2 Tol Olofsson i Mon bjuder upp ett hemman i Ofors, köpt av Peder Larsson ibid för 25 daler penningar.

§3 Mårten Björnsson i Torgås bjuder upp en brodersdel ibid samt hus och jord och äng där till, köpt av Johan Hansson i Tuna för penningar 30 daler.

§4 Erik Björnsson på Näset bjuder upp 25 .. jord samt ängar där till köpt av Lars Wärmo för penningar 26 mark vilka penningar Eriks fader nu gav, och nu haver denne hans son givit i förening 7 .., 2 .., en gryta .. 1/2 pund.

§5 Per Jonsson i Risätra och Mats Persson i Mon, .. Olofsson i Torgås, bjuder upp en systerdel i Biskopsbyn köpt av Olof Eriksson i Finsta i (Lära) socken i Norge och hans hustru för 14 daler penningar.

§6 Peder Jonsson i Risätra samt .. Persson på Mon gav tillkänna huru de hade köpt en broderdel av sin broders arvingar, Hans Jonssons, och är samma del liggandes i Risätra, för penningar 20 daler den de nu kunde sig redeligen uppbära hava, och nu till sades faste .. brev på.

§7 Staffan Björnsson i Biskopsbyn bjuder upp 8 snesland vid Sälen liggandes, köpt av Peder Larsson i Långstrand för en .. om 3 lod, 2 .. 6 snesland i Biskopsbyn 2 lass äng i Valleränga och i .. .. köpt av Johan i Långstrand för penningar 4 daler och en .. korn, .. 6 snesland liggandes i Södernäs och 3 liggandes i Långstrand. Köpt av Olof i Myra för en ko korn i .. penningar 2 och än 8 snesland i Södernäs av sin broder Olof Björnsson för penningar 3 daler. .. en linda i Biskopsbyn 8 snesland köpt av hustru Valborg i Södernäs för penningar 2 daler, av Nils Trondsson i Biskopsbyn 2 snesland för 2 daler.

## Anno 1605 den 3 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2720 (1602-1642) Bild 2480 / sid 235 (AID: v420705a.b2480.s235, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Jonsson i Biskopsbyn, Helge Olofsson i Risätra, .. Björnsson på Heden, Mårten Björnsson i Torgås, Esbjörn i Bu, Peder Eriksson i Tandö, Engelbrekt Olofsson på .., Peder Jonsson i Bäck, Simon .. i Biskopsbyn, Sven Björnsson i Mon, Timan Björnsson i Åker, Knut Olofsson i Transtrands kyrkby.

§1 Staffan Björnsson i Biskopsbyn bjuder upp 24 snesland jord ibid därtill 1/2 lass äng köpt av Peder Persson ibid för 10 1/2 daler.

§2 Item 8 snesland jord vid Sälen köpt av Peder Larsson i Långstrand för en .. 3 lod korn 2 frö.

§3 Item 2 lass läng i Valleräng och i Kärrängen köpt av Johan i Långstrand för penningar 4 daler och korn 1.

§4 Item 6 snesland liggandes i Södernäs och 3 liggandes i Transtrand köpt av Olof i Myra för en koo korn ett frö penningar .. 8 snesland i Södernäs köpt av sin broder Olof Björnsson för penningar 2 daler.

§5 Item en linda i Biskopsbyn 8 snesland köpt av hustru Valborg i Söderås för penningar 2 daler, av Nils Trondsson i Biskopsbyn 2 snesland för 2 daler penningar.

§6 Olof Olofsson i Mon bjuder upp ett hemman i Ofors köpt av Peder .. ibid för 25 daler.

§7 Erik Björnsson på .. bjuder upp tredje gången 25 snesland ... äng där till köpt av Lars .. för penningar 26 daler vilka penningar Eriks fader nu gav och nu haver .. hans son givit i för .. 7 daler ett skinn, 2 getter, en .. vid 1 1/2 daler.

§8 Peder Jonsson i Risätra, .. Persson på Mon, .. Olofsson i Torgås bjuder upp 2 gången en systerdel i Biskopsbyn köpt av Olof Eriksson i Finsta i Lötta socken i Norge och hans hustru för penningar 14 daler.

§9 Kom Gertrud Björnsdotter i Biskopsbyn och gav sig till .. in till sin broder Jon Björnsson i Biskopsbyn så att han henne föda skulle till dödsdagar och skall hava för samma syster allr det hon äger både löst och fast , där stod flera hennes arvingar och samtycker så rätt att vara.

§10 Kom Peder Jonsson i Risätra samt hans grannar och talade till Björn Jonsson och Byril Olofsson om några fäbodas som de hava byggt in på deras slogmyror, och vittnade Olof Månsson och Halvard Olofsson under Holen, och Per Jonsson vid Bäckens de där på en syn varit hade, att deras boskap haver gjort dem stor skada, och bevisade att samma fäbodas hade varit .. synte till .. varit nu av .. om de äre icke .. med dem som myran äger skall samma fäbodas ej kastas.

§11 Kom för rätten en benämnd Måns Johansson under Hammaren och talade till Björn Johansson i Risätra för hävd orsak han hade bud efter honom i länsmansgården .. sin hustru, det Björn neka till, då bevits att Björn (hustru) hade kommit till Måns i länsmansgården och bidia Måns komma till Björn där

Måns nekar till, och till förende hade aldrig Måns .. med Björn, utan Måns bad länsmannen tage några goda män med sig och gå till Björn och haver honom hit, så länge jag får tala med honom .. och så skedde, när länsmannen samt Björn kom till Måns sprang Björn till och ville slå på Måns, det länsmannen förhindrade, då frågade Måns för vad orsak han ville slå på honom all den stund han aldrig hade talan med honom förr eller känt honom, där Björn .. .. till, då sade Måns, där är en trollkarl, och har förgömt och fördärva några män där i Lima socken, först Lasse Persson i Näs och Peder Arnesson, det Björn ej bestå ville, då uppsteg en benämnd Sven Björnsson på Mon och Lasse Persson och han vore .. på en sin emellan Björn och hans granne om i .. och sinen .. Björn under ögon. Då sade Björn till Lasse och Sven Ja i ska få lön för eder syn, och strax begynte de så och tråna bort både på ett halvt år, sedan vart tå Sven .. efter mycken bekostning är till pass bliva men Lasse Persson lades på träsäng där han på låg andra halvåret, vittnade och hans kyrkoherde herr Herman samt 6 beskedliga män med honom, att när han besöker honom vid sacramente hölt han sine hinder vi och där på anammade Kristi lekamen att Björn var hans död vållande, samma bekännelse hade och Per Arnesson haft som bevists, samma lades fram steg en benämnd Peder Nilsson i Skälmo och sade till Björn Vis du vad tå lovade mig .. att jag skulle ej trivas, utan torkas som ett torrt trä och sedan är mig gått allt emot, både i en motto och andra, då lät jag .. till de 24 i rätten sätto att ransaka om, de kunde ej fria honom ifrån det 13 capitlet i högmålsbalken, stod och menige man i sockenen och begärde alla med en mun att han måtte avskaffas.

## Anno 1606 den 3 april

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2720 (1602-1642) Bild 3190 / sid 306 (AID: v420705a.b3190.s306, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan Björnsson i Biskopsby, Anders Jonsson ibid, Lars Björnsson på Heden, Esbjörn .. i Bu, Sven Björnsson på Mon, Per Eriksson i Tandö, Trond i Näs, Helge Jonsson ibid, Per Jonsson i Bäckén, Simon i Åkra, Tomas i Årnäs, Mårten Björnsson i Torgås.

§1 Kom Björn Olofsson i Risätra och gav till känna huru Björn Jonsson som stod sitt straff i förra gången .. hade för än han kastas på elden för sina missgärningar, bekänna att hava belägrat Björns hustru hustru Marit benämnd, .. samt .. man gjorde honom fri där för.

§2 Staffan Björnsson i Biskopsbyn bjuder upp 8 snesland jord liggandes vid (Sälen), köpt av Peder Larsson vid Långstrand för 3 lod silver och 2 trö korn. Item ett lass äng i Vallerängen och ett i Kärrängen köpt av Johan i Långstrand för penningar 4 daler korn .. Item 9 snesland i Södernäs köpt av Olof Larsson i Myre för en ko och korn 2 trö. Item en linda Bergsvålen benämnd köpt herr Herman för penningar 4 daler stod och fastad. Item är 8 snesland i Södernäs köpt av sin broder Olof Björnsson för penningar 2 daler. Item en linda i Biskopsby om 8 snesland av hustru Valborg i Södernäs för penningar 2 daler. Item 2 snesland i Biskopsbyn för penningar 2 .. av Nils Trondsson ibid.

§3 Kom hustru Elin i Oforsen den där .. låg för det silver som hon var i .. för, gjordes hon där för nu fri, och efter att Måns Johansson som silvret vis hade hustru Elin tagit .. till honom och mycken oenighet dem emellan och nu var då .. vid straff som lag för nu.

## Anno 1607 den 15 januari

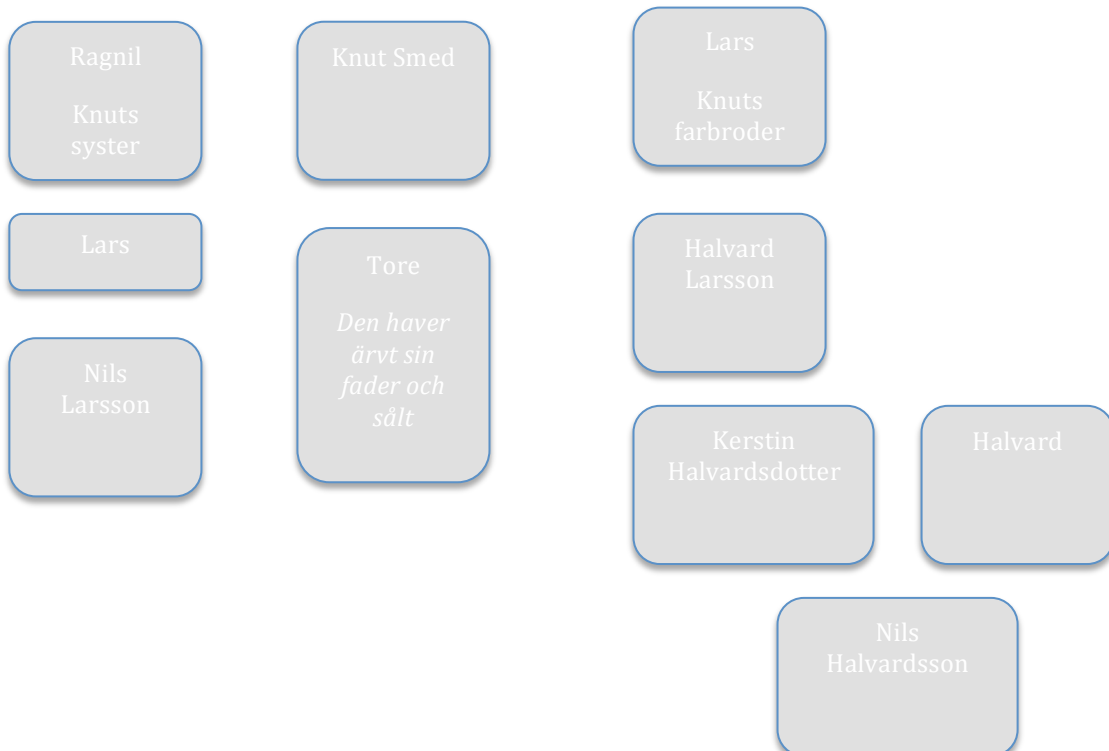
Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2720 (1602-1642) Bild 3550 / sid 341 (AID: v420705a.b3550.s341, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Jonsson, Arne Matsson i Risätra, Esbjörn i (Bu), Olof Trondsson i Höknäs, Knut Olofsson i Transtrands kyrkby, Staffan Björnsson i Biskopsbyn, Lars Jonsson i Holen, Olof Månsson, Sven Björnsson i Mon, Tomas i Ärnäs, Trond i Näs

§1 Kom Staffan Björnsson i Biskopsbyn och talade till Nils Trondsson ibid om ett kvarnställ i Årån, för kärandes att han där till bördig var, där till svarade Nils att hans fader fader Peder Trondsson, det köpt hade och nu obehindrat hava mer än 80 år, därför samtyckte nämnden att Nils samma ställe skulle behålla.

§2 Kom Nils Larsson i Torgås samt och hans hustru Ingeborg Halvardsdotter benämnd och sig förfrågade om de måtte var efterlåta giva var annan all den avling som de sig förvärvat hade, sammaledes efter bägge deras död ville de behålla den som efter lever skall behålla allt både litet och stort, och efter bägge deras död hava de valt och giva för hustru Ingeborgs systerson, Gudmund Larsson. Detta dömdes efter 9. capitlet i jordabalken.

§3 Kom Nils Halvardsson i Höknäs och talade till Nils Larsson i Torgås om en jordedel liggandes .., före kärandes att han där till bördig var närmare än Nils Larsson. Då framlade Nils Larsson i rätten ett brev utgivet i Norge 1604 vårfrudag i fastan lydandes huru några goda män i Norge samma jordedel hade sålt Nils Larsson för 5 daler som samma brev .. innehåller, att de i Norge visste ingen .. arvinge än den Nils Larsson, därför avsades att om samma ätt skall .., dem emellan, och dessförinnan, skall Nils Larsson behålla samma jord, och nu på side .. .., och bevistas att en benämnd Knut Smed åtta .. jord och nu haver hans barn i Norge sålt samma jord som nu .. utvisar



Därför dömdes Nils Larsson samma jord till efter han var närmare i börden.

§4 Kom Karin, Marit och Anna Olofsdöttrar i Långstrand och sig förfrågade om dem måtte bliva efterlåtit giva sig till .. in till Östen Eriksson ibid med det sått att de ville .. honom till .. allt det de ägo både löst och fast och han dem därför föda skulle till dödedagar, så avsades att efter de ej vilja giva sig till sine .. fränder, måtte då bliva hos här Östen, dock med det villkor, att han ska hava 3 daler om året för vardera han föder .. av .. så länge de räcka, .. i Jon äger vilja deras arvingejord till sig ärver då giver först 3 daler för vart år han vardera fött .. sedan .. vore för ..

§5 Kom Nils Nilsson på Mon samt och hans hustru Gullu Andersdotter, .. till varannan all den avlingajord de sig emellan för ... i samt lösöre, så allt vilken som länger lever skall samt avling behålla.

§6 Olof Ingevaldsson i Översta Säl samt hans syskon bjude upp i .. en brodersdel i Transtrand, köpt av Villgiord i Togistad i Norge för 4 daler.

§7 Peder Jonsson i Risätra bjuder upp vi 3 resan en systerdel i Biskopsbyn köpt av Olof Eriksson på .. socken i .. för .. daler. Item en brodersdel i Risätra som Peder Jonsson samt Mats Pedersson på Mon i Malungs socken bjuder upp 3 resan Mats systerdel och Peders brodersdel, köpt av Peder (Eliansson) i (Mornäs) för penningar 20 daler och Arne Matsson behålla med Peder Jonsson av samma brodersdel 5 snesland.

§8 Peder Larsson i Bu bjuder upp en äng i Kyrkestrand köpt av Sjul Matsson på Mon för penningar 5 1/2 (mark) samledes för hans del i tomtarna för 6 .. Item en liten hugga för 2 daler.

§9 Halvard Persson, Mars Eriksson i Sälen och Jöns Simonsson i Transtrand bjuda upp en brodersdel i Transtrand köpt av Jon Iliansson i Hagga för 10 1/4 daler.



## Anno 1609 den 19 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2720 (1602-1642) Bild 3910 / sid 378 (AID: v420705a.b3910.s378, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan i Biskopsbyn, Olof Trondsson i Höknäs, Erik Pedersson i Transtrand, Peder Jonsson vid Bäckén, Erik Larsson i Transtrand, Björn Nilsson på Mon, Nils Halvardsson i Höknäs, Olof Jonsson i .., Trond Halvardsson i .., Erik Persson i Vörderås, Tidman i Åkra, Asbjörn i Bu.

§1 Kom Nils Nilsson på Mon och gav till kända huru han har kommit i rykte att hava bedrivit hor med sin legopiga Marit Pedersdotter benämnd. Då fanns ingen som sin ord bestå kunde eller vill .. dömes för:e Nils fri för samma sak till dess någon vid .. skäll honom det över .. kan, och huren honom därför vittnar ... besked skall .. efter lagen.

§2 Kom Jon Larsson i Myra och gav sig till .. in till Johan Eriksson i Långstrand, samt och Jons hustru och bägge deras dått som är dått gud .. kommer från .. och hennes fader och moder var lovat .. och på det .. skull Johan dem alla 3 föda till dödedagar och bruka dess hemman och haver 3 daler för var person om året och efter deras död skola deras arvingar giva Johan rätt för varje år och sedan gå till sin arvlott men ville de det ej igen lösa då skall Johan det behålla till .. ägor.

§3 Kom Björn Nilsson på Mon samt hans dotter hustru Marit och gav tillkänna huru de frivilligen upplåta och skänka en tredjedel av all den egendom som Björn ått hade i löst och fast som hustru Marit kom till arvs efter Björns död, till Björns systerson Olof Björnsson komma och efter Björns hans moderbroder som var oäktad så gjorde honom till sin arvinge med sin dotter hustru Marit, därför skall samma Olof Björnsson fordra och föda samma hustru Marit samt Björn Nilsson till döddagar; samt Måns Larsson som är och Björns systerson efter .. och sin halvbroder Olof en tredjedel efter sin moder i arv.

§4 Kom Olof Knutsson i Transtrand samt hans hustru Ingeborg benämnd och sig förfrågar om dem måtto bliva efterlätit giva varandra, som kunde leva efter den andres död, allt det de åtte både avling- och ärvejord, då sporde jag bägge deras .. till därom, där de på bägge sidor bekände till, att deras fasta arv måtte så väl givas som avlingen därför tillsades de .. därpå.

§5 Erik Larsson i Transtrand och Halvard Pedersson bjuder upp 2 gången 100 snesland jord i .. köpt av Tore Gulbrundsson i Norge för penningar 10 riksdaler.

§6 Olof Ingevaldsson i Östersäl bjuder upp 3 resan en brodersdel i Transtrand köpt av Villgord i Togstad i Norge för penningar 4 daler.

§7 Peder Larsson i Bu bjuder upp nu 3 resan en äng i kyrkostaden köpt av Sjul Matsson på Mon för 5 1/2 mark penningar samt tomter och en liten hage för 2 daler och 6 .. och .. nu Tol Olofsson på Mon ... som till åtte i Lima, det nu Peder Larsson som ... var av Tol löst för penningar 10 1/2 daler och Sjuls måg .. Hilierson ... 5 daler.

§8 Halvard Persson och Mats Eriksson i Sälen och Jöns Simonsson i Transtrand bjuder upp en brodersdel i Transtrand köpt av Jon Iliansson i Hagadalen för 10 1/4 daler.

§9 Kom Erik Björnsson på Näs och gav till känna huru hans fader Björn Eriksson hade mer än för 30 år sedan köpt en brodersdel i förnämnda Näs av sin broder Jon Eriksson i Norge för penningar 19 1/2 daler som ännu ej .. samt .. vittnade och nu för gången .. kommo Jon Erikssons arvingar av Norge och begärde därpå förening, då bevistes och vittnade länsman Tol på Mon samt Asbjörn i Bu, Peder Larsson i Bu, Knut Olofsson i .. samt flera att Erik Björnsson gav dem nu penningar 5 daler och så till sade de nu honom där på fast.

Anno 1610 den 15 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2720 (1602-1642) Bild 4310 / sid 418 (AID: v420705a.b4310.s418, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Sven Björnsson på Mon, Anders Jonsson i Biskopsbyn, Asbjörn i Bu, Peder Jonsson i Näs, Peder Eriksson i Tandö, Tomas Östensson i Ärnäs, Engelbrekt Olofsson i Juslätt, Peder (Hansson) i Bu, Peder Jonsson i Bäckén, Erik Larsson i Mornäs, Evert Olofsson i Transtrand, Erik Pedersson ibid

§1 Erik Larsson i Transtrand bjuder upp tre resor den jord i Transtrand som han köpt hade av Tore Gulbrandsson i maj för 10 riksdaler och hava förnämnde Gulbrand sålt sin hustru jord i Mora socken, därför skall nu Erik behålla så mycket jord igen av hans gamla jord som är 22 snesland och tredjedelen i den nya ..

§2 Kom Tomas i Ärnäs och talade till hustru Ragnil i Långstrand om en jordedel och äng som hennes son som var Tomas hustru moderbroder sålt hade till sitt syskonbarn .. i Långstrand som var hustru Ragnils mans fader, förre bärandes samma del vara pantsatt, och Ragnil nekade och sade vara köpt, då ransakades härom, att detta är skett och ingen minns vad det var köp eller pant, och därer skett för 70 år här till förande ty gavs Ragnil vitsord som i .. hade till dess Tomas kan med någon bättre skäl lida sig där till.

§3 Kom Erik Björnsson på Näs och talade till Sven Björnsson på Mon om en jordedel i Mon som han pantsatt hade till Peder Larsson i Värmland och Peder nu hade pantsatt Sven avsades att Erik Björnsson skall giva Sven sitt .. igen och gå till sin jord igen, men där jord som Peder Larsson åtte själv och han pantsatt hade Peder Larsson skall Erik .. i .. med Peder di han nu var sin jord .. som han vill medan han lever.

§4 Kom Erik Halvardsson i Höknäs och gav till känna huru Jon Larsson på Mon hade byggt in på kolbyn, då framstog dessa gode män som är Erik Larsson i Transtrand, Knut Olofsson ibid, Olof Knutsson ibid, Peder Jönsson .. .. åbo, Mårten Matsson i Risätra och vittnade att samma byggnings .. var en mil ifrån någon kolby och ingen till .., därför tillsades Jon Larsson att bygga och ingen emot är han.

§5 Kom Magnil Knutsdotter under Hammaren gav och skänkte sin systerson .. Mickel all den avling som hon åtte, och därför skall han henne hava födda för samma gåva till dödedagar och ...

## Anno 1611 den 29 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2720 (1602-1642) Bild 4580 / sid 445 (AID: v420705a.b4580.s445, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan Björnsson i Biskopsbyn, Helge på Näs, Anders Jonsson i Biskopsbyn, Esbjörn i Bu, Trond Halvardsson i Näs, Tomas i Ärnäs, Engelbrekt i Juslätt, Mårten Björnsson i ibid, Arne Matsson i Risätra, Olof Trondsson i Gusjön, Olof Månsson i Husom, Sven Björnsson på Mon.

§1 Kom hustru Anna Erik Björnssons hustru i (Venjan) och talade till Esbjörns arvingar i Bu om en äng liggandes i Gälleäng och låg samma äng till hustru Annas faders hemman i Bu Sigfrid Pedersson benämnd sedan satte Sigfrid samma äng till sinom broder Lasse Pedersson för 3 spån korn, det nu Lasse Pederssons son Peder Larsson bekände att han samma korn av hustru Anna haver igen löst för samma korn, där hos lade hon .. ett Jöns Pederssons dombrev daterat 1559 den 10 november lydandes huru hennes fader Sigfrid Pedersson samma hemman Bu lageligen fått hade med samma äng då (förenas) de nu på bägge sidor och .. samtyckte, då skall hustru Anna behålla halvp parten igen i samma äng och Esbjörns arvingar den andra halvp parten.

§2 Kom Knut i (Higra) och talade till Knut Olofsson i Transtrand om en äng i Öäom som hans hustrus modersyster Kerstin benämnd på .. hade till Knut Olofssons fader för 3 mark penningar dått och Knut Olofsson bekände .. att Knut i (Higre) skall giva honom sina penningar igen och gå till samma äng.

§3 Kom samma Knut i (Higra) och talade till Lasse trumslagare i Sälen om några slog myror på lin där till sade Lasse om hans fader ärvde samma ängar efter sinom fader, och visste inget skäl till samma äng mirr och ej visste heller Knut full skäl vilken dem ... hade därför gavs den visord i hindom hade till .. Knut kan med .. skull lade sig därtill.

§4 Kom Olof Arnesson i Risätra samt hans hustru Anna Jönsdotter och sig förfrågade om de måtte bliva efterlåtna att giva .. allt det de åtte så att vilken som längre lever skall behålla allesammans både löst och fast men efter bägge deras död ärva hans arvingar honom och hans kvinna och om den efterlever går på annat gifte skall den dödes arvingar taga ut arv.

§5 På samma sätt upplät Knut Olofsson i Transtrand och hans hustru Ingeborg Eriksdotter allt det de åtte.

§6 Sammaledes och Mickel Halvardsson på Mon samt hans hustru Marit Larsdotter .. som förekommit är.

§7 Sven Björnsson på Mon samt hans hustru Magnil Olofsdotter sammaledes .. och varannan likasom Olof Arnesson.

## Anno 1612 den 19 februrari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2720 (1602-1642) Bild 4830 / sid 470 (AID: v420705a.b4830.s470, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan Björnsson i Biskopsbyn, Sven Björnsson i Mon, Tomas i Ärnäs, Esbjörn i Bu, Helge Olofsson på Näs, Erik Larsson i Transtrand, Trond Halvardsson på Näs, Per Larsson i Bu, Peder Eriksson i Tandö, Arne Matsson i Risätra, Anders Jonsson i Biskopsbyn, Engelbrekt Olofsson i Juslätt

§1 Kom Staffan Björnsson i Biskopsbyn talade till Lasse Eriksson i Långstrand om några myrlogar som honom kom till efter sin faders moder hustru Sigrid benämnd. Då ransakades härom, och i sanning bevisades, att Lasse Eriksson var född av brodern, och Staffan av systemen och nu haver de köpt, och nu haver de löst av två bröder, som är Olof (Krus) och Jakob: som Staffans faders moders bröder, och Lasses faders faders bröder, därav kom nu Staffan till lösning en treding och Lasse två delarne, både i åker och äng avsades, att efter Arne i Risätra vittnade, att Staffans fader aldrig klandrade där uppå, då skolo tillnämnas s: .. att därom rannsaka därom, kunde de till.. Staffan något, då skall det därvid bliva, var och icke, då skall Lasse behålla som han ..

§2 Kom Johan Larsson i Floda socken och gav tillkänna huru hans broder Halvard Larsson i .. hade gjort ett vänligt jordbyte sig emellan i så motto, att Johan gav Halvard all den hus och jord som han åtte i Ofors, därtill 15 daler penningar, däremot gav Halvard honom igen all den hus och jord som han åtte i Hagla.

§3 Kom Erik Östensson under Hammaren samt och hans hustru Karin Nilsdotter, och sig förfrågade, om de måtte bliva efterlåtet att giva varannan all den avling som de åtto, samt och de fastägor de åtto, så att vilken som kan leva efter den andres död skall samma gåva behålla, men efter bägges deras död då må hans arvingar ärva honom, och hennes ..

## Anno 1613 den 27 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2720 (1602-1642) Bild 5110 / sid 498 (AID: v420705a.b5110.s498, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Esbjörn Jeppsson i Bu, Helge Olofsson i Bu, Peder Jönsson i Bäckén, Arne Matsson i Risätra, Peder Larsson i Bu, .. Halvardsson i Näs, Anders Jonsson i Biskopsbyn, Mårten Björnsson i Torgås, Olof .. i Höknäs, Mickel Pedersson i Transtrand, Erik Larsson ibid, Olof Månsson i Husom

§1 Björn Pedersson på Hammaren hava slagit en benämnd Anders Pedersson skinnare i huvudet med en yxhammare. Ingen vet ännu om det samma hugget ej kan draga honom till döds eller ej. Därför skall nu samma Björn fällas i fast lista tills dess att man får höra huru det kan sig begiva med de slagen.

§2 Stod Lasse Olofsson i Skålmo fastade och upplät ett böle land äng i (Latrund) till herr Pål kyrkoherde i Lima för penningar 3 daler.

§3 Sammaledes Bengt Månsson i Näset stod och upplät till förnämnde herr Pål ett halvt höle land till förnämnde lovade för gott .. 3 hö .. 1 par.

§4 Sammaledes hava Peder Eriksson under Hammaren skänkt herr Pål 1 1/2 snesland liggandes på Heden.

§5 Haver och Mats Olofsson i Torgås givit herr Pål till en testamentsgåva en liten myrslog i Strand myre på det tillsades nu herr Pål fastat bekomma.

§6 Kom Engelbrekt Olofsson i Juslätt och talade till sin hustru broder Olof Bengtsson om 8 spannar land jord under Hammaren belägen och sade att hans hustru kom så väl en del därtill som Olof . Då fanns där skull och bevis till såsom och nu Engelbrekt bekände att hans hustru fader som och var Olofs fader gav förnämnde Olof samma snesland och var samma 8 snesland hans rätta arvsling. Därför dömdes samma hava .. 9 kapitel i jordbalken.

§7 Kom hustru Ragnil i Transtrand den där nu några år här tillförende haver budit sig till .. in till sin släkt ingen var som henne ville till sig anamma. Därigenom hon gamla kvinna haver lidit mycken nöd. Nödgades för den skull giva sig till en oskyll benämnd Johan Eriksson i Långstrand den och nu samma kvinna till sig anamma och lovade henne att föda och kläda till döddagar som han för gud och människan ansvara vill och han därför skall behålla allt det hon äger både löst och fast och är den jord som hon äger 60 snesland.

§8 Kom hustru Kerstin Björnsdotter i Torgås fastade och upplät till Per i Åkra (dotter) Kerstin Pedersdotter allt det hon åtte som är i löst och fast jord. Ägora är 24 snesland. Detta nu hans rätta arvingar som är Mårten Björnsson hennes med flera efterlåta.

§9 Kom Lars Gunnarsson i Vallerås i Malungs socken, och talade till sin halvbroder Olof Gunnarsson om sitt moderne. Deras fader Gunnar köpte 60 snesland jord av sin broder Lasse. När nu Gunnar död var, bytte de denne 60 snesland sig emellan. Nu räknades och vart skult dem emellan ty den senare (hustrun) hade lagt så mycket därpå som den förre. Nu blev förbemälde Lasse Gunnarsson och Olof Gunnarsson så förente, att Lasse skall nu hava 3

bundanland, mindre än 7 snesland, av den jord som deras fader Gunnar Esbjörnsson köpt hade av sin broder Lasse Esbjörnsson, efter han samma jord betalte medan både hans hustrur levde, först Marit, sedan Karin.

§10 Jon Björnsson i Biskopsbyn bjuder upp 1 resan en systerdel ibid, köpt av sin syster Karin Björnsdotter för 7 1/2 daler, en ... 5 daler en valmalströja.

§11 Kom hustru Ingeborg Henriksdotter på Mon, begärde att giva sig till .. in till sin dotterson Karl Karlsson, och han henne föda och kläda skulle till döddagar, och därför behålla allt .. hon äger både löst och fast. Jorden hon äger är 16 snesland. .. samtycker hennes .. arvingar att .. .., som Mickel på Mon vittnade, samt nämnden samtyckte.

§12 Kom Arne Matsson i Risätra, samt Erik Eriksson i Storbyn i Malungs socken, och gav tillkänna huru de hade gjort ett vanligt jordbyte sig emellan i så måtte, att Arne Matsson gav Erik 10 1/2 snesland jord liggandes i Storbyn i Malung, däremot gav Erik honom igen 1 lass äng i Tandö, och Arne gav Erik emellan en tyske daler.

§13 Mickel Halvardsson i Mon samt hustru Marit Larsdotter, gav tillkänna huru de hade givit varannan till testamentsgåva allt det de äga, både löst och fast, att vilken efter annan lever skall allt behålla, och var de vilje anamma någon av sina arvingar sig till hjälp, och de ej vilja, hava de lov taga en oskyllen.

## Anno 1614 den 2 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2720 (1602-1642) Bild 5440 / sid 531 (AID: v420705a.b5440.s531, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan Björnsson, Arne Matsson, Helge på Näs, Peder Larsson i Bu, Esbjörn i Åsen, Sven Björnsson, Tomas i Ärnäs, .. Olofsson, Tideman i Åkra, Peder Nilsson i Tandö, Nils Halvardsson, Torgård i Sälen

§1 Kom Halvard Eriksson i Transtrand och talade till Erik Larsson darsammastädes om en äng slog liggandes utmed fämjan, förr hörande .. hans föräldrar samme sloge ått hade, därtill svarade Erik Larsson att hans systers man Tore Guldbbrandsson sålde honom samma sloge, för en daler penningar, då vistes de både ut med gode män dem att förena, dock de ej ville lösa sig till förening. Då samtyckte de gode män i nämnden sått .., samma myrsloge skola de behålla halv passen vardera där då nu löse sig nät på både sidor åt .. och ingen hava .. detta talande .. med.

§2 Kom Olof Knutsson i Transtrand och hans hustru Ingeborg Trondsdotter begärande att de måtte få giva sig till sytnad .. till sin hustrus syskonbarn Björn Mårtensson i Torgås, då avsades att .. förnämnde Olof Knutsson och hans hustru de skola först bjude sig till sine nästa arvingar. Ville ej de dem syssla, då må de giva sig till Björn Mårtensson, och han sedan för samma sytnad skall behålla allt vad de äga både i löst och fast.

§3 Kom Karl Karsson på Mon samt hans moder hustru Ingeborg benämnd och gav till känna huru några av deras släkt vill förebära att .. hennes son förnämnde Karl Karlsson, icke skulle vara född av äkta säng, så framlades en vittnesskrift som kyrkoherden herr Herman utgivit hade, att samma hustru Ingeborg var lagligen trolovad med sin man Karl Björnsson och lysts för dem 2 söndagar, blev så han död och då var hustru Ingeborg havande med denne Karl Karlsson. Detsamma vittnade och länsmannen Tol Olofsson, och Helge Olofsson att de och vore över samma trolovning och så hänt är som förbemälte är därför dömdes nu förnämnde Karl Karlsson äkta och arv taga både efter sin fader och moder.

§4 Kom Nils Nilsson på Mon den där hade bedrivit hordons last med en ogift kvinna Sigrid Göransdotter på Heden, och nu stod hans hustru den där var 79 år gammal, vilken bad att hon måtte få honom igen och kunde ej frias att behålla livet vilken sedan av överheten blev förskonat.

§5 Kom Olof Bondesson i Höknäs och Olof Trondsson ibid, Peder Matsson i Vörderås, Heden Nilsson i Långstrand och alla gav tillkänna, huru de hade köpt en broderdel och 3 systerdelar liggandes på Heden, av deras moder broder Nils Trondsson i Gudbrandsdalen för kisar 5 pund penningar, 11 riksdaler, korn 5 trö, nu avsades fast härpå.

§6 Kom Knut Olofsson i Transtrand och framlade ett testamentsbrev daterat 1611 lydandes huru hans hustru Ingeborg Eriksdotter ... hade givit varandra allt det de åtte, både löst och fast, som samma brev vidare innehåller. Men nu begärde de båda att de måtte samma gåva .. och överlåta en benämnd Olof Larsson vilken dem till döddagar förestå och fordra skulle till döddagar, avsades



var ingen av Knut Olofssons eller Ingeborgs släkt och rätta arvingar ville det göra, då skulle Knut och hans hustru taga till sig Olof Larsson.

## Anno 1615 den 2 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXle:2720 (1602-1642) Bild 5710 / sid 558 (AID: v420705a.b5710.s558, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Staffan Björnsson, Hans Olofsson i Näs, Arne Matsson, Peder Jönsson, Tomas i Ärnäs, Östen Eriksson i Långstrand, Mårten Björnsson, Esbjörn Jakobsson i Bu, Erik Larsson i Transtrand, Peder Larsson i Bu, Tidman i Åkra, Nils Trondsson i Biskopsbyn

§1 Kom Olof Larsson i Transtrand den där var kommen i rykte att hava belägrat hustru Ingeborg Knut Olofssons i förnämnda Transtrand, det nu ingen bestå ville, eller med någon skäl bevisa kunde, därför sades nu förnämnda Olof för samma rykte fri, tills dess någon med något bättre skäl kan honom det övertyda.

§2 Avsades emellan Erik Björnsson på Näs samt Nils Trondsson i Biskopsbyn förente om det slagsmål som Nils son Olof, som är nu på tog, hade gått i lyste före, så att Nils gav Erik Björnsson 6 daler vore förenta, men när knekten kommer hem, skall han svara till själva slagsmålet.

§3 Kom Tidman Björnsson i Åkra, Engelbrekt Olofsson i Juslätt, Erik Mårtensson underhovman, och gav tillkänna huru de hade haft två gamla kvinnor till sytnad, som var Kerstin och Ingeborg Halvardsdotter i Transtrand vilka vore deras hustrus faders systrar, och de för samma sytnad hade .. dem allt det de åtte, både löst och fast, och de andre som samma kvinnors arvingar vore hade skutit dem ifrån sig och till dessa förnämnda män, därför tillsades dem nu fast här på.

§4 Halvard Olofsson under Holen tillsades fast på en brodersdel under Holen, som han köpt hade av sin broder Mats Olofsson för 2 tyska daler och en sked .. 3 lod både för hus och jord.

§5 Kom Sven Björnsson på Mon, fastade och upplät till sin hustrus syskonbarn Jon Olofsson allt det han samt hans hustru Magnil Olofsdotter åtte både löst och fast, så att förbemälde Jon Månsson skall allt det Sven Björnsson samt hustru Magnil äga, efter deras död behålla, vilket nu av nämnden blev beviljat. .. av skall och en piga benämnd Gunnil Byrilsdotter behålla en tredjedel, vilken Gunnil är Svens systems dotter dotter den och är Svens medarvinge.

§6 Kom Mickel Halvardsson på Mon och hans hustru Marit Larsdotter och klageligt gav tillkänna huru de hade begärt av sin släkt någon hjälp sig till bistånd och uppehälle och ingen ville. Därför avsades att han må nu taga till sig en oskyll och den giva vad han hade ärvat sin släkt som är allt det han äger.

## Anno 1617 den 22 mars

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2720 (1602-1642) Bild 6240 / sid 611 (AID: v420705a.b6240.s611, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Sven Björnsson på Mon, Esbjörn i Bu, Mårten Björnsson i Torgås, Staffan Björnsson i Biskopsbyn, Arne Matsson i Risätra, Helge Olofsson i Näs, Tomas i Årnäs, Olof Månsson i Husom, Erik Larsson i Transtrand, Mats Halvardsson i Vallemo, Olof Knutsson i Transtrand, Erik Björnsson i Näs

§1 Kom de gode män som bo östan älven, och gavo tillkänna huru de som bo västan älven om sommartid olovandes släppt sina hästar östan älven och därigenom gjort dem stor skada, på den ängen. Då vart dem västan älven förbjudet att släppa sina hästar på östra sidan, där de inga ägor hava, när de deras hästar här .. få i sina ängar, skola de låta goda män se vad skada de gjort hava, det skola de som hästar äga, betala, och hästarna föras i länsmansgården så länge äganden förlikar sig om skadan som hästen gjort haver.

§2 Vart och nu en syn beviljad mellan Torgård Eriksson vid Sälen, och Tol Björnsson i Husom, om den äng i Sälenkroken om en .. i samma äng, så att länsman skall taga 6 goda män med sig och därom ransaka, och för dess lägenhet, och sedan dem åtskilja, .. på fordret varder.

§3 Kom Lasse Ingvaldsson i Mon, den där Guds .., haver belägrat .. styvdotter, Brita Nilsson, och haver sig så tilldraget, att Lasse Ingvaldsson kom hem och var drucken, gick så Brita i .. och gav hästen kom så Lasse över henne och ville hava henne .. men hon slet sig utur händerna på honom och rände åt dörren, och ville ut ifrån honom, men han rände över henne och ryckte henne in genom dörren igen, och så henne belägrade, detta skedde 1615 emellan jul och kyndersmäsas, och födde barnet emellan helgemäsas och s. Antrea dag, och barnet var fött dött, men intet .. de hon det förgjort, såsom nu någre gode kvinnor vittnade som därtill att ransaka, nämnden .., och kunde intet .. .. finna att hon det förgjort hade, när hennes moder som var Lasse Ingvaldssons hustru, kom till henne när barnet var fött, och låg än då i Britas sköte, sporde modern henne till vem barnet åtte med henne, sade hon, fader äger det. Denne dömdes att mista livet.

§4 Kom nu hustru Ragnil i Transtrand och hennes syster Ingeborg Larsdotter, begärde att de måste få giva sig till sytnad in till Ingeborgs oäkta dotter, benämnd Marit Björnsdotter, att hon .. uti sin ålderdom föda och kläda skulle till döddagar, och skall därför behålla allt det både hennes moder Ingeborg, och hennes modersyster Ragnil äga både löst och fast. Det nu blev beviljat och överlåtet.

§5 Kom Jon Persson i Transtrand och hans syster Ingeborg Persdotter gav tillkänna huru deras broder Erik Persson nu boendes i Norge, haver dem sålt all den arvsrätt han åtte i förbemälte Transtrand, .. hus och all annan lägenhet för tyska daler 60. Vittne häröver är länsmannen Per Jonsson i Bäckén, Olof .. i Husom, Per Jonsson i Bu. Nu tillsades fast här på.

§6 Kom Peder Persson i Biskopsbyn gav tillkänna huru Tol Björnsson i Husom, och Trond Bengtsson i Torgås, de hava syslat hans fadermoder hustru Brita i

Torgås, i 4 år, och nu ville de behålla den lilla jorddel hon åtte. Avsades att Per Persson skall giva dem 4 daler och så skifta samma arvedel över dem kom alla till att ärva efter henne.

§7 Kom hustru Malin i Ofors begärde att hon måste giva sig till sytnad in till sin broderson Olof Trondsson i Tandö, och han henne föda skall till döddagar, och efter hennes död skall Olof behålla alla de lösören hon äger, och bruke den lille jorddel hon äger medan hon lever, men efter hennes död, om arvingar vilja henne ärva, då giva Olof 3 daler, för vart år han henne fött haver.

## Anno 1648 den 2 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXle:2724 (1648-1648) Bild 70 / sid 636 (AID: v420709.b70.s636, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Mats Olofsson på Mon, Anders Olofsson i Torgås, Hans Persson vid Bäckén, Halvard Matsson i Torgås, Mats Olofsson i Vörderås, Olof Jonsson i Torgås, Jon i Tandö, Ingevald i Ofors, Olof Larsson i Transtrand, Per Persson i Biskopsbyn, Jöns Persson i Risätra, Björn Larsson på Heden.

§1 Sedan ljud och tingsfrid var lyst påminte, Peder Jönsson, bönderna i socknen, om de musköter, som voro där i socknen i fejdetider uppkomne, huru det såsom lättlig kunde, av .. .., det de således skulle ligga obrukade, förments han därför, det var bonde som .. haver haft någon musköt, att han och nu den tager till sig, den .., och i gott behåll haver, till vidare anordning.

§2 Framvisades av Hans Olofsson i Bu, ett brev, givit år 1646, av innehåll, det Knut Olofsson i Bu, haver givit sin sonhustru Ingeborg Tolsdotter, och sina sonbarn, att de skola honom föda och sköta, in i döddagar, som och låta honom välkomma till .. nämlig den västerstugan med väggeböner och .., som hon nu står, item en åker om sju snesland, liggandes uti sundieåkern, än i haglaåkern 3 snesland, än östan om bäcken om 2 snesland, item i härbärgsgärde 2 snesland, än i ladugärde fem snesland, item en liten .. vid storbroändan, sönnen om bäcken, och ..dalen av .. Och alldenstund det befanns mestadels av .. åker, och skogar, vara avlinge, som och är hustru Ingeborg barn, Knut Olofsson arvingar, varför erkändes, samma testament och .. .., efter det 9 kap jordb 3 ..

§3 Därefter förstältes för rätten Per Nilsson i Bu i Lima socken boendes, vilkens dotter, Marit Persdotter vid namn, om sina 22 år gammal i förgångne år 1647 den 8 april, är ihjälslagen av ett träd, då Marit och hennes fader Per Nilsson, huggo .. i skogen, med vilket dråp är tillgången som följer:

Peders egna bekännelse: Bemälte dato som var den 8 april, är Per och Marit dottern gångne i byskogen, att hugga timmer, Per begynte hugga på ett träd för sig själv, och Marit på ett straxt där hos, hinte så Per förr hugga omkull sitt, för än Marit, och när Peders träd föll åstad, föll det på en liten torr tall, som inga kvistar hade, vilken flög vid pass fem steg ifrån stubben, där träd var växt, och när denne lille torre tall, nederkom, drabbade den Marit vid tinningen, så att hon stalp omkull, och litet blod utkom genom vänsterörat, talte icke ett ord utan blev straxt död, och då Per såg henne bliva död, sände han en liten .. som han hade med sig, hem efter häst, att föra henne hem.

Björn Larsson på Heden och Jöns Persson i Risätra, som voro kallade att gå till skogs, om detta ärendet ransaka och besiktigade betygsade, Peders träd var omkullhuggit men Marits ändå stå uppe, .. och den lille torre tall, ligga ifrån trädets stubbe som Per kullfalte, och det lilla träd hade så gott som mitt uppå råkar pigan i tinningen, där på det och var blodigt, men mera om detta kunde de intent erfara.

Hustru Marit i Bu, vilken som pigan .., vittnade jämväl efter avlagd ed, att hon intet något annat blod.., blånad heller märke, kunde finna heller se på henne, än något litet blod, vara luppit utur vänsterörat.

Sist tillspordes kyrkoherden, herr Herman, vad han om detta dråp hade förstått och förnummit? Vartill han svarade, att så vida han om detta dråp hade hört, och erfarit, av Per Nilssons grannar, så har han intet annat förstått, än detta är med fullkomlig våda, och alldeles emot Per Nilssons vilja skett.

Och medan såsom inga andra vittne, eller omständigheter, om detta mål kunde finnas, vi hemställer detta ärendet, till de tolv i nämnden sutto, härom ransaka och pröva, om detta var av Per Nilsson med våda eller vilja gjort. Vilka tolv efter noga betänkande och övervägande, beslutade sig icke kunna märka, eller för detta .. dråp, med någon Peders vilja, vara skett, utan av fuller våda. Sades därför för detta dråp fri efter det 16 kap dråpmålb. med våda.

§4 En ung dräng benämnd Olof Matsson i Risätra, framkom tillkännagivnades, huruledes han hade tjänt, Olof Arnesson ibid, på 11 års tid, och därpå bekommit i lön 10 riksdaler. Såsom och lät han förstå det han nu var förenat och överens, med denne sin faderbroder Olof Arnesson, att han skall hava ännu efter hans död 10 riksdaler vilka 10 riksdaler rätten erkände, Olof Matsson skola av Olof Arnessons ägendom, framför någon få och bekomma, halvt och medan han så länge med de 10 riksdaler.. och .. haver, och Olof Arnesson de .. är.

§5 Jöns Halvardsson i Transtrand, fick fasta på den åker han av Gunnar Jonsson, Mats Jonsson och Olof Persson köpt hade.

§6 Framträdde en dom, given av lagläsaren Johan Olofsson, och .. av sal. Anders Andersson, underskriven, av innehåll, det de som bo på västersidan om älven, skola njuta bort på östersidan, så vida deras ägor sig sträcka etc. Så alldenstund Biskopsborna, och Ärnäs, sig besvärade, att de intet få njuta domen, ty blev av sagt, att vilken som den överträder, skall böta här efter 3 daler för domkval.

§7 Olof Jonsson i Husom, gav tillkänna att förnimma, huru såsom hans hustrus förra man, Olof Matsson i Sälen, hade i sin livstid pantsatt till Olof Nilsson i Sälen, någon jord vid pass 10 snesland för 20 riksdaler begärde alltså han kunde få inlösa åt sina små omyndiga styvbarn samma jord. Så alldenstund nämnden vittnade därpå intet intet vara häradsfasta å givet, ty erkändes att Olof Jonsson, tillåts bemälte jord inlösa åt de omyndiga barn tillhanda.

§8 Simon Jönsson i Transtrand sakfällt till 3 .. för svarlösa.

§9 ... för rätten, en ogift dräng Olof Olofsson i Näs, vilken som hade belägrat en änka Karin Eriksdotter i Bu, haft lägermål med henne Philippi Jacobi tid, och efter han henne icke äkta ville, ty sakfältes han till 40 .. för änkedomen. Såsom och pålades honom giva henne en ko eller dess värde till barnens uppfostrande, efter det 18 kap ärvdebalken.

§10 Jon Ingevaldsson i Tandö, besvärade sig över Olof Matsson och Erik ibid, vilka hava byggt fäbodas, mitt uti boskapsbeten, och alltså fördärva både slåttern och fäboden: Så emedan länsman Anders Nilsson, Anders Olofsson i Torgås, Jöns i Risätra, betygade så sant vara, fördenskull blev av sagt, att Olof och Erik, uppriva det de ånyo, olagligt uppbyggt och den allenast behåller och njuter, det gammalt är, och icke mera instänger, än den del som var ... bör.

## Anno 1652 den 20 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2727 (1652-1655) Bild 80 / sid 1 (AID: v420712a.b80.s1, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Björn Persson i Risätra, Peder Olofsson i Transtrand, Olof Jansson i Husom, Anders Olofsson i Torgås, Anders Nilsson i Åkra, Mats Olofsson i Vörderås, Sakarias Pålsson i Mon, Hans Eriksson ibid, Hans Persson i Bäck, Olof Jönsson i Rise, Olof Larsson i Transtrand, Jon Nilsson i Gusjön.

§1 Sedan ljud och tingsfrid lyst, lät vällärde herr Johan sammanstädes, uppbjuda någon jord.

§2 Där efter androg välborne landshövdingen, om det oskick och oordning, som sker med, löst partis, .., så och om den som, resa av och om, och påcka sig till öl, mat och skjutshästar, .. emot gjorde ordning. Blev allt därför av sagt att med sådant .. och missbruk, skall halvas fördrag och där sådant, icke annorlunda kan förekommas, då skall .., .. tillhjälpa att avstyra, och den som, löst parti hyser och härbärgerar, skall böta sine 40 daler.

§3 .. angavs huruledes att stort missbruk, sker med djurs fällande, i det en part skjuta i otid, och emot förbud .., att dem, uti gjorda ordning, förbudet är, sådant att göra. Blev för den skull, ordningen upplöst, och förment, att var och en som skytteri brukar, skall sig därefter rätta och regulera.

§4 Item upplästes ers kungliga majestäts placat daterat Stockholm, den 22 september, 1651, angående om förbud på tobaksinförande, ifrån Norge: och gavs den som hava inköpt tobak, 6 veckor dag, det att föryttra och försälja. Men den som sedan beslås, tobak införa, skall plikta efter .., och godset förverka.

§5 Sammalunda androgs om en viss votering, att den nu strax skulle anställas, så och upplästes krigskollegi, gjorde härom, statuerat ordning, och om soldaternas lön och underhåll.

§6 Tillkännagav vördig och vällärd herr Herman Pauli kyrkoherden, huru såsom en liten teg, vid pass på ett halvt lass hö, haver legat hit till prästbordet, och nu någon tid varit här ifrån, .. om herr Herman, och Olof Matsson i Tandö sålunda om sider blev förlikta, att herr Herman giver, av kyrkoherdens penningar, till Olof Matsson, som nu tegen brukar, och hävdar 6 daler kopparmynt, och sedan lyder och hörer tegen under kyrkan.

§7 Herr Johan angav, huruledes .., för någon tid haver inlöst, och köpt, av Gunnar Jonsson någon jord, i Transtrand, som nu är lagd, under kaplansbordet. Item av Olof Knutsson i Transtrand halvt öresland. De är tillhopa halvtannat öresland varpå begärdes fasta.

§8 Framsteg Olof Matsson i Risätra, tillkännagivandes, huru såsom han hade tjänt, Olof Arnesson, ibid, på 11 års tid och därpå bekommit i lön 10 daler. Såsom och lät han förstå det han nu var förent, och överens, med denne sin faderbroder Olof Arnesson, att han skall hava ännu, efter hans död få 10 daler. Vilka 10 daler rätten erkände, Olof Matsson skola, av Olof Arnessons egendom, framför någon annan, bekomma, helst och medan, han så länge, med de 10 daler fördröjt och förhalat haver, och Olof Arnesson dem ständig är.

§9 Förseglades ett fastebrev, åtte Jöns Halvardsson i Transtrand.

§10 Framlades en dom given av lagläsaren, Hans Olofsson och sedemera av salig Anders Andersson underskriven av innehåll, att de som bo på västersidan om älven, skola, njuta .., på östersidan, så vida deras ägor sig sträcka. Så alldenstund Biskopsbyborna, och Årnäs, sig besvärade, intet få njuta, domen, ty blev av sagt, att de den skåla åtnjuta, så vida som deras ägor, sig på den sidan sträcka, och de som där intet äger, skola ej heller där några hästar, eller boskap insläppa, och den som detta överträder, skall böta 40 penningar silvermynt, efter så ofta förbun görs, och intet aktas.

§11 Jon Ingevaldsson i Tandö, beklagade sig över Olof Matsson och Erik ibid, som hava byggt fäbodas, mitt uti fäbodarna och beten, och alltså fördärva, både slåttern och fäboden. Länsman Anders Nilsson, Anders Olofsson, Jöns i Risätra betygade så sant vara, fördenskull blev av sagt, att Olof och Erik, uppriva det de å nyo, olagligt uppbyggt. Och den behåller, njuter, allenast, det gammalt är, och icke mera instänges, än den del som var per quobom hava bör.

§12 Olof Persson soldat i Risätra, tilltalade Hans Olofssons måg Olof Matsson vid Bäckan, om 60 daler som hans hustrus förre man, Erik Halvardsson skulle hava för det han för honom utgick, för soldat.

Olof Matsson svarade att bemälte 60 daler var till Erik Halvardssons fader, och bröder utlevererade, och betalt, vilka som nu äro stadde i Norge. Denna sak blev uppskjuten, in till dess man kan förnimma, hvarest de äro förvisso, och huru med deras sak anstår.

§13 Trond Bondesson i Biskopsbyn, bevisade klarlig, sig hava köpt, en liten äng teg, av Trond Halvardsson, belägen i Sjögälet, för 9 liar. .. inköpt en sloge liggandes vid .. sveden, av Tore Bonde i Bäckan, .. Eriksson, Tor Olofsson, för elva daler. .. av hustru Ingeborg Matsdotter ett lass äng för 9 daler. Item köpt 3 snesland, av Olof Matsson, 2 lass äng, för fem daler. Så emedan detta var lagbjudit och lagständigt, allt därför meddels därpå fast.

§14 Sist, förmanades allmogen, att de i god tid leverera sina utlagor, ved och annat till nya Silverbergs gård.

§15 Begärdes och där hos, att de de utdraga, att avlägga utlagorna, de ville då föra med sig var en .. kalk för vilken de skola få penningar.

§16 Desse blevo sakfällda för svarslösa: Peder Staffansson i Biskopsbyn 3 .., Simon Matsson ibid 3 .., Lars Eriksson ibid 3 .., Nils Olofsson ibid 3 .., Olof Gunnarsson i Årnäs 3 .., Olof Larsson ibid 3 ..



## Anno 1653 den 23 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2727 (1652-1655) Bild 740 / sid 65 (AID: v420712a.b740.s65, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Torgås, Olof Jönsson ibid, Olof Nilsson i Gusjön, Lars Jakobsson ibid, Björn Persson i Risätra, Erik Nilsson i Ärnäs, Ingvald i Ofors, Jöns Persson i Risätra, Halvard i Mon, Anders i Åkra, Jon Månsson ibid, Karl Matsson.

§1 Framträdde kyrkoherden, vördig och vällärd herr Herman och beklagade sig över Halvard Eriksson i Långstrand, som haver honom nu för en tid sedan, med skamlig och hädelig mun, på kyrkovallen överfallit. Och emedan som sådant strävar, emot hans kunglige majestäts utgivna till prästerskapet privilegiers 22 punkt var uti prästerskapet, för sådana .., överfallande, äro frikallade, ty begärde han allt därför, att han Halvard, så både efter privilegiernas, så och efter Norges lag måtte straffet bliva. Så emedan Halvard Eriksson nu icke var tillstädes, uppsköts alltså denna sak till nästa ting, där då äntlig skall avdömas.

§2 Per Eriksson på Haden, klandrade på en .., som Olof Eriksson, har bortbytt, och hans fader Erik Björnsson, givit honom för sytning: Så alldenstund länsman, Sakarias Pålsson, jämte Jon Halvardsson på Mon, och Lars i Risätra betygar, att Per och Olof Eriksson, voro därom i deras närvaro dömt att därför sådant .. att stånda och ej återgånga.

§3 Olof Jonsson i Torgås, bevisade klarligen, sig hava köpt av sin halvsystem Ragil i Höknäs 4 snesland åker, bekläget i Höknäs, 4 snesland åker för 2 daler. .. av bemälte hustru en ängteg, liggandes i Trävall, om ett häflaböland, för 2 daler. Item en ängteg i Höknäs för 2 daler. Item, inlöst av henne, ett litet .., beläget i Bövallen, .. för 3 daler. .. köpt av Matsson i Riset, en ängteg i .. för två trö korn etc. Därpå gavs fasta.

§4 Sedemera, förmanades allmogen, om utlagorna, att där de i god tid ifrån sig leverera, till nya kopparbruket. Begärdes och där hos, att då de där utdraga, att avlägga utlagorna, de ville då föra med sig någon aska, eller och kalk.

§5 Peder Matsson i Hubbo, boendes i Romfartuna socken, fordrade på sin svärfaders Sven Jonssons vägnar, av Lång Erik några penningar, som Svens son Erik, skulle restera, på sin lön och behållning som utläst var. Så emedan det befanns att denna sak tillförens hava, varit å tinget .. och utslag därpå är gjort en gång, ty kan han nu ej vidare upptaga.

§6 Kyrkoherden herr Herman, besvärade sig nu, som tillförens över Myr Daniel, som nu en tid bortåt, haver gått byavilla och stulit här i socknen, och är för någon tid sedan, för sitt tjuveri dömd, och alldenstund han intet haver haft att böta med ty är han förvist socknen, vilket exektureras bör.

## Anno 1654 den 6 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2727 (1652-1655) Bild 1030 / sid 94 (AID: v420712a.b1030.s94, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Mats Olofsson på Mon, Anders Olofsson i Torgås, Hans Persson vid Bäckén, Halvard Matsson i Torgås, Mats Olofsson i Vörderås, Olof Jonsson i Torgås, Jon Ivarsson i Tandö, Ingvald Eriksson i Ofors, Olof Larsson i Transtrand, Per Persson i Biskopsbyn, Jöns Persson i Risätra, Björn Larsson på Heden.

§1 Framsteg Olof Matsson i Risätra, tillkännagivandes, huru såsom han hade tjänt, Olof Arnesson ibid, en rund tid, och därpå bekommit allenast 10 daler. Såsom och lät han förstå, det han nu var förlikt, med denne sin faderbroder, Olof Arnesson, att han skall hava ännu, efter hans död 40 daler, vilka 40 daler rätten och kände, skola betalas, av Olof Arnessons egendom, framför någon annan, helst efter han där med så länge haver .., och Olof Arnesson i sin livstid skulden haver varit ständigt.

§2 Trond Bondesson i Biskopsbyn, bevisade sig hava köpt, en liten ängs teg av Trond Halvardsson, belägen i Sjögälet, för 9 liar. .. inköpt, en sloge liggandes vid Rågssveden, av Trond Bonde i Vänjan, Hans Eriksson, Tor Olofsson, för .. daler. .. av hustru Ingeborg Matsdotter, ett lass äng, för 9 daler. Item köpt 3 snesland av Olof Matsson, för två daler, och 6 gånger hästskor. .. och Lars Andersson 2 lass äng för 5 daler. Så emedan det befanns, att det är lagbudet och lagständigt, varför beviljades därpå fasta.

§3 Jon Ingevaldsson i Tandö, beklagade sig över Olof Matsson och Erik ibid, i det hava byggt fäbodur, mitt uti deras fäbodur, och bästa beten, alltså fördärvas deras slätter och fäbod. Länsman Anders Nilsson, Anders Olofsson och Jöns i Risätra, betygade, och så sant vara, fördenskull blev av sagt, att Olof och Erik uppriva det de å nyo olagligt uppbyggt hava, och der behåller allenast det gamla, och icke mera instänges än, den del, som dem var per quotam, tillhöra kan.

§4 Salig löjtnantens Jakob Embjörnssons efterleverska, besvärade sig över den skjutning, hon utstå och göra måste, oaktandes att hennes man, mycket ont haver måst utstå, för socknens skull: Så alldenstund skäligen befanns att hon någon frihet, förmedelst sin mans tjänst ånjuter, ty bliver hon förskont med skjutning, på två års tid.

§5 Halvard Eriksson, krävde av Halvard Nilsson i (Höknäs), uttog penningar blevo förlikte och överens, att Halvard giver Halvard soldat 3 daler.

§6 Tor Matsson på Mon, tilltalade Olof Eriksson på Heden, för det att Olofs häst, hade ihjältrampat hans, som efter mätesmannaorden erkänt är vara värd, 10 daler. Emot detta Olof icke något säga kunde, eller något invända hade, ty dömdes att Olof betalar Tol 5 daler efter det 46 kap byggningsbalken.

§7 Olof Jonsson i Torgås, bevisade klarligen, sig hava köpt, av sin halvsystem Ragnil, i Höknäs, 4 snesland åker, belägna i Höknäs för 2 daler. Item, inlöst av henne ett litet .. beläget i Bovallensundet för 1 daler. .. köpt av Mats Matsson i Riset, en ängteg i Vörderås, för tu trö korn, och ett trö mjöl för 1 daler. Av Olofs Hans någon jord för .. daler. Item av hans bröder, någon skog för 11 daler. Item av Mats Matsson i Riset, en linda om 11 och en halv daler. Av Tore Bondesson,

och Tor Olofsson, och Hans Eriksson köpt någon jord för 11 daler. Därpå gavs fasta.

§8 Blev av sagt att hustru Ingeborg på Höjen, och hennes salig mans, Olof Göranssons dottermän, Esbjörn i Biskopsbyn, och .. Olofsson på Näset att hustru Ingeborg njuter och behåller, hästen och säderne, på sin part, efter hon icke haver fått sina morgongåvor, som är en 3 lod sked kåpa och körtel. Sedan, behåller hon och smedjan, med dess redskap så länge hon lever, efter den är testamenterat. Item, säden och .. jämte en tredjedel av de små lösörena.

§9 Efter detta, förmante befallningsman allmogen, om sina utlagors avläggande, att de dem, och och i god tid utgöra, och leverera dem igenom Malungs., som är ved och annat, till nya Silverbergs gård.

§10 Förbjöds och, der hos, att intet löst parti, härbärgeras, eller intagas vid 40 .. Såsom och, att de icke hysas eller härbärgeras, som komma ifrån Norge, eftersom besörjes att pesten där grasserar.

§11 Vidare förbjöds tobaksinförsel, vid dess förlust, efter placatet.

## Anno 1657 den 13 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2729 (1656-1658) Bild 3530 / sid 342 (AID: v420714.b3530.s342, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Bu, Mats Olofsson i Vörderås, Olof Jonsson i Torgås, Ilian Jonsson i Höknäs, Lars Jakobsson i Bu, Hans Eriksson i Lillmon, Björn Matsson i Mon, Olof Helgesson på Näset, Erik Nilsson i Årnäs, Björn Pedersson i Risätra, Olof Larsson i Transtrand, Anders Nilsson i Åkra.

§1 Samma dag anklagades för rätten en bagge Jon Guttormsson en bagge gift karl boendes under Hammaren i Lima socken, för hor med en ogift kvinnoperson Brita Pålsdotter benämnd vilken hade varit i tjänst hos Jon i några år.

Till denna varning kunna Jon och Brita intet neka, utan beklagade att de sådant oråd hade sig företagit igenom Satans tillskyndan, bekände och Brita det barnet lever. Och eftersom nämnden berättade dessa personer med sådan last förr icke vara beslagna, och vara alldeles oförmögna till penningböter, och icke heller föreföll där arbete samma bot avtjäna. Ty resolverades .. Jon att fullgöra sina böter efter kungliga straffordningen .. 80 penningar g: mynt och konan 40 daler med korpral straff. Vilket i execution .. av landshövdingen samma dag sedan lov gavs av rätten, men jäntan pliktade med risslitande framför tingsdörren.

§2 Hustru Gertrud på Heden beviljades uppå sin begäran för rätten få bliva till sytning hos sin styvson kär Örjans hustru som var hustru Getruds brodersdotter, av Jon Eriksson i Skälmo var henne .. så till tjänst som brodersdottern. Och avsades efter hon en gammal människa var, skulle hennes omkostning igenom sytningen först betalas av hennes lösören till Örjan, och där det icke tillräcka vill betalas av det fasta efter lag 31 kap jord .. och det överlöper .. ibid.

§3 Esbjörn Olofsson på Heden angav för rätten att hans hustrubroder för 16 år tillförende var förrymde undan knecktar .. till Norge där de nu är boende, och eftersom de nu igenom sin .. hade fordra lösen av Esbjörn som svågern var, utur sina föräldrars hemman på Heden, ty förfrågade han sig vad de bör något hava eller icke? Resolv. eftersom nämnden vittnade sant vara, som Esbjörn .. om deras förtymmande, helst .. kronans och kyrkans tjänst, och på så lång tid aldrig sökt konungens eller hans ämbetsmans nåder, ty kändes de hava förgjort, och förverkat sin rätt och fädernas arv i bemälte by, .. det 17 kap konungabalken.

§4 Sakarias Pålsso länsmän i Lima anklagades av sin broder herr Herman kyrkoherden darsammanstädes, för orättrådighet uti sitt ämbete, först att han haver fångslat och järnsatt en jänta Barbro Ingemarsdotter, och sedan tagit av henne ett par ullstrumpor goda för 6 penningar.

Till fångslandet eller järnsättandet kunde Sakarias icke neka, men föregav därtill vara orsakat, av hennes otidighet uti ett gästbudslag, där hon i dryckenskap sprang och kväd för soldaterna fyllervisor och annan onyttigt snack, det han kunde icke tyda, vilket och med några vittnen bevisades sant vara, till strumporna kunde han icke heller neka.

Vidare anklagades länsmannen för 16 tunnors rågar, av vin: korn säden som han förgavs haft borta i 6 år för kyrkan där till han svarade och sade sig det hava restituerat till profossen Nils Byrilsson, vilken icke var tillstädes.

Eftersom länsmanen icke kunna neka till sitt förfarande med oförrättande mot pigan så väl som kyrkan, då pålades honom resituera var och en sitt igen, utan vidare besvär, och eftersom landshövdingen för särdeles orsaker, men i synnerhet att kyrkoherden hade uppväckt många missgynnare emot Sakarias som ville avklaga honom. Och däremot var förhoppning hos honom om bättring, då förskonades han för denna gång utan böter, med stark förmaning att vakta sig och stå sitt ämbete bättre för, så framt rätta och det han vidare kan förgripa sig uti, icke skall dragas honom till straff och en .. . utav sitt ämbete. Och utlovade han samma gång bättring med ödmjuhet och tårar.

§5 Uti herr Eriks sacellani ifrån Särna utskickade Per Pålssons sak emot Erik Nilsson i Ärnäs angående ett ellssdjur, som särnapræsten hade med några sina grannar .., och Erik en lång tid därefter hittat död i vattnet. Resolverades att præsten, skulle behålla 2 delarna, och Erik i Ärnäs en tredjedel av hudens värde som skattades för 3 silverpenningar efter den var stadd i vattnet.

## Anno 1658 den 21 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXle:2729 (1656-1658) Bild 6660 / sid 643 (AID: v420714.b6660.s643, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Torgås, Olof Larsson i Transtrand, Olof Helgesson på Näs, Jon Nilsson i Höknäs, Lars Matsson på Mon, Hans Eriksson på Lillmon, Hans Olofsson i Bu, Björn Matsson på Mon, Per Eriksson på Strand, Pål Persson på Heden, Erik Nilsson i Ärnäs, Anders Nilsson i Åkra.

§1 Avlade Per Eriksson på Strand sin nämndemansed uti Ilian Jönssons ställe i Höknäs, vilken sedan förleden år är död bliven.

§2 Sedan beviljade och samtyckte tingslaget uppå befallningsmannens välbemålde Nils Anderssons tillfrågan, om de voro någon tid .. att göra dagsverkan till väster Silverbergs gård? Svarades: Ja, årliga dagsverken.

§3 Om nybyggetorpare sansakades, så berättade nämnden, att där i socknen fanns intet, utan ett som skattlagt var, Vallsjön benämnt samt kyrkoherdens torp, Törnevall benämnt.

§4 Till vakthållandet vid skansen Långeberget för bergssocknarna Grangärde, Norr- och Söderbärke emot 420 daler kopparmynt: som Lima och Malung .. var tillsagt och lovat i tre veckors tid med 48 man med 48 man, därpå länsmannen Jon Halvardsson på Mon, framlade två nämndemäns av bergslagen kontrakt daterat Lima den 9 november 1657. Nämligen Erik Erikssons i Västansjö och Grangärde, och Per Olofssons i Vånsbro och Norrbärke socken.

I denna sak avsades, att en av Lima socken och en av Malung, skola resa till tinget i Grangärde, där landshövdingen förmodas komma, där de kunna få svar om sin betalning, emedan som i kontrakten förmältes varken om tiden eller personerna huru många de skola vara.

§5 Sakarias Pålsson gamla länsmannen inlade en supplication av en dräng Elias Matsson en skeppare i Västerås stad angående betalning i sina föräldrars hemman .. i Lima socken; dess utlösning bekände nämnden, att föräldrarna hava tagit rätt förr av sina bröder, och därmed avrest ut på landet, och blivit döda, allenast hustomterna olösta, darsammanstädes som skattade vore för tolv snesland jord, varuti nämndens mening var att han kunna få någon del, men uti intet annat: Och eftersom det befanns att den andre brodern Olof Matsson levde, som och var olöst för samma tomter och intet var mer att byta, så kändes de båda bröderna Olof och Elias berättigade till halva vardera i förbemålde tomter efter en rätt värdering.

§6 Hustrun Karin Jon Guttormssons tillkändes hava, att fordra av Sakarias Pålsson penningar 1 riksdaler för 1 kviga, som hon hade honom i händer satt på födan när sin man, då han satt fången hos Sakarias i länsmansgården, och Sakarias intet gjort fullt för.

§7 Olof Matsson i Tandö tillkändes efter rättens skäl och rannsakan att Per Larsson i Bu, skall betala honom en .. som fjärdingen haver honom levererat på sin .., och eftersom en knekt blev det året hemma, därför känd av bemälte rote att giva dem penningar till Olof Matssons knekt, som utgick tillbaka.

§8 Halvard Eriksson i Höknäs lät första resan uppbjuda åtskilliga jordpanter, som han hade köpt, och i pant av åtskilliga sina sockenmän, och eftersom där ibland vore några jordpanter som klandrades; så pålades Halvard att ställa skriften på annat sätt, och uppbjuda var pant för sig.

§9 Nils Björnsson på Heden presenterade för rätten en sin salig moders hustru Kerstin Mickelsdotter ibid testamentsgåva på sitt yttersta, som var en stuga, vilken hon hade givit sin yngste son, för det han hade henne skött i fem års tid, framför de andra syskonen i detta testamente gillades för Nils för de skäl som fömältes, det brodern Mickel Björnsson och samtyckte till.

§10 Per Nilsson i Bu, förfrågade sig om en flottholme, som haver sig fäst vid hans land eller äng; så emedan Pål Persson haver haft en långlig hävd på samma holme, och nederparten Per Nilsson pretenderade lagen: så kände rätten likast, att goda män skola gå dit och dela dem holmen emellan eftersom de provade skäligt sig kunna låta göra till deras nöje och förlikning.

§11 Nils Jönsson i Husom kändes berättigad att betala 3 riksdaler till Per Eriksson ibid för en knekt Olof Andersson i Åkra, den Nils hade borgat för, och knekten sedan bortrymt. 12 kap ..

§12 Jöns Persson i Transtrand tilläts på sitt besvär för rätten få taga en villfrämmande sig till hjälp till sitt hemmansbruk, emedan han var barnlös, och ingen av hans släktingar ville komma honom till hjälp här på; meddelades honom skriftligt bevis av protokollet.

§13 Samma dag kom för rätten Nils Olofsson i Biskopsbyn och Göran Mickelsson på Heden i Lima socken, givandes tillkänna, att något arv var fallet efter en soldat Olof Mickelsson, som i Polen var död bliven, och såsom inga närmare släktingar berättades, finnas, än som Nils Olofsson, som Olofs morbroder var, och så halvbrodern Göran Mickelsson, vilka tvistade tillsammans om arvet; så kände rätten Nils Olofsson som var morbrodern vara Olof Mickelssons rättare arvinge än halvbrodern, emedan varken bröst- eller sidoarvingar finnes närmare än morbrodern var.

§14 Då samma dag ibland andra ärenden som för rätta kommer, overlades den skadan befallningsmannen överklagade .. kronan uti sin rättighet igenom hemmanens fördelande ibland arvingarna, särdeles i Lima socken, varest några hemman finnes, som bördesmännen av oförmögenhet hava måst övergiva, efter jorden är så ringa och åborna många, att de kunna sig intet föda eller göra kronan sin rättighet därav utan måste övergiva sig. Varför detta besvär att remediera, tyckte rätten lyckast att befallningsmannen erkänns jorden och försörjer den med någon landbo i bördsmannens ställe, så länge de själv sig tillbjuda att frälsa jorden för skatt., eller någon sig tillbjuder att lösa, som störste delen äger i hemmanet.

Och såsom i Skällena hemman befanns att sacellanus vällärde herr Johan hade och en del jord, så overläts honom bemalte hemman Skällena av befallningsmannen inför rätten, att emottaga, bruka och nyttja sig till fördel, och däremot vara förpliktigad att svara kronan därav för sin rättighet i alla .. samt socknen. Och eftersom herr Johan hade en del löst i samma hemman och

förmenade sig ännu vilja lösa några delar till som är öde och till lösning stod, så uppbjöds det samma gång första resan.



## Anno 1662 den 14 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2730 (1662-1662) Bild 4900 / sid 481 (AID: v420715a.b4900.s481, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Torgås, Mats i Vörderås, Erik Nilsson i Ärnäs, Hans Eriksson i Lillmon, Björn Matsson på Mon, Jon i Gusjön, Olof Björnsson i Husom, Anders Nilsson i Åkra, Pål Persson på Heden, Lars Jakobsson i Bu, Mickel Björnsson på Holm, Trond Larsson i Ofors.

§1 Sedan tinget vart lyst framställdes för rätten en soldat Anders Olofsson i Höknäs och anklagades för lägersmål med en jänta Elin Olofsdotter på Holen; de erkände lägersmålet; och såsom han icke ville äkta henne, di dömdes han att böta för mökränkningen 40 mark och konan Elin 20 mark; efter kungliga straffordningen och .. Sedan pålades honom giva henne till barnafödandet 1 tunna spannmål i 3 års tid årligen, och skaffa henne i kyrkan. Konan som inga utvägar visste till böternas betalning, slet ris för tingsdörren.

§2 Lars Matsson i Vallsjön, kårade till Halvard Andersson och hans skyttelag kapten Jakob i Bu, om ett älgdjur som Lars med giller hade fångat, och Halvard med sina stallbröder sades hittat och så borttagit, .. levererat till länsmannen. Resol: eftersom Halvard sig icke kunde .. med lysninga vittnen, 35 kap tjuv. balken. Så dömdes han att betala målsäganden köttet igen, så mycket som behållet var, och skattades av nämnden för 2 riksdaler värde. Och böta efter straffordningen tre gånger dess värde nämligen 6 riksdaler eller 36 penningar silvermynt: men såsom huden sades vara fördärvad och sönderriven av björnen förr än djuret upptogs, så förskonades han för böterna av landshövdingen.

§3 Kom och för rätten en förare Lars Larsson Krus benämnd och begärde av rätten befrias ifrån några soldaters molest, angående några penningar, som han av deras rotebönder i Lima hade emottagit att leverera dem i Danmark, men för sitt bortkommenderande måste få dem till sin kapten Klöfning benämnd, men nu fordrades av Lars. Resol: eftersom Lars hade gott vittnesbörd om sig, att han troligen hade levererat ifrån sig soldaternas penningar, dock utan kvittens, .., förr såsom var söker sin man, så pålades Lars söka penningar igen av kapten, och soldaterna söka Lars, emellertid låta honom omolesterat.

§4 Uppå Per Perssons samt hans medgrannars besvär i Sälen, emot sina grannar i Sälenbyn, angående försummelse att stänga omkring deras höhässjor som de äga kring Sälenbyn, varför Per Persson sade sig icke kunna få bruka eller löta sin boskap, utan stor aktning för deras hö skull, som allstädes omstängt står. Resol: att eftersom nämnden vittnade så sant vara som Per klagade och skäligt befanns, att det sälenborna vilja hava sitt hö och ägor, så skola de hägna och stänga, eljest hava för ingen att klaga, vad skada där sker av Pers eller annans kreatur, så länge där ostängt är.

§5 Hustru Karin Jakobsdotter ifrån Storbyn och Äpplebo socken besvärade sig emot sin broders hustru, hustru Barbro Persdotter i Bu, angående ett testamente som hennes framledne man Esbjörn Jakobsson hade gjort till henne igenom all sin egendoms bortlåtande i löst och fast, begärandes förnimma rättens mening, vad heller samma gjorda testamente kunde gillas eller icke således, att hon som syster var i en måtte njuta en del med av Esbjörn Jakobssons egendom, efter han

dödde barnlös. Denna sak tog rätten till övervägan. Och eftersom då befanns, att Esbjörns egendom bestod så väl av arve- som avlingegods, vilket de facto utan orsak tycktes icke skäligt så kunna bortgivas undan rätta arvingar såsom intenderades igenom samma testamentrande. Resolverades alltså, att sedan gälden vore betalt av .., vilken belopp sig på 13 riksdaler; så skulle änkan hustru Barbro behålla der övriga i lösören för testamente och morgongåvan; vilke efter värdering belopp sig vara mer än som .., och hustru Karin skulle behålla sin framledne sambroders del i det fasta så mycket som det då vara kunde, dock hennes syskons rätt oförkränkt.

§6 Lars Jönsson i Skålmo som förrymd var åt Norge för lägersmål med sitt syskonbarn, på förfrågan igenom sin ombudsman för rätten, om han måtte få komma hem och stå till rätta? Svarades, och gavs honom tillstånd av landshövdingen, att komma tillbaka när honom behagar, och ställa borgen för sig att svara sin sak till rätta.

§7 Olof Matsson i Risätra tilltalte sin mederpart Olof Larsson i Ärnäs, .. att han hade på allmänningen gått honom förnär med slog. Avsades, att ingen skulle den andra oförrätta, eller intrång göra på .. annars gamla hävder, .. såsom var och en av ålder har haft så skulle han oträngd där vid bliva .. böter för förbud om däremot handlas och klagat bliver.

§8 Uppå Helge Olofssons besvär emot kyrkoherden herr Mats i Vänjan om någon .., som Helge har bärgat vid blästerna på skogen emellan Vänjan och Lima, .. herr Mats försvara, såsom inom råskillnaden vara belägen, men Helge förgav sig hava avröjt och fällt skogen darsammanstädes: avsades, att .. skulle synas av tre goda män av Vänjan och 3 av Lima socken, och .. vittnesbörd de giva om skogen, på vars sockenrå den är belägen, lova därpå vidare rättens utslag, vilken skogen behålla eller mista skulle.

§9 Olof Svensson ifrån Vänjan, besvärade sig över Helge Olofsson på Näset, att han hade sålt honom en ofärdig häst, för fem år tillbaka för 16 riksdaler. Eftersom hästen befanns icke så god som utlovat var, så förlikte rätten dem, att Helge Olofsson skulle leverera Olof en kättil tillbaka, som han av honom för fem daler kopparmynt i betalning levererat hade, och var bliver sedan vid sitt, som vardera fångat haver.

§10 Proponerade och landshövdingen .. Grander 1. Att allt tobak som kommer ifrån Norge och baggarna, skall vara förbrutit och konfiskerat därför, att igenom dess onyttighet komma folket sig i armod, och penningarna bortföras av riket. 2. Ingen skall fördrista sig att taga skjutshästar, varken officerare eller andra, som icke med kungligt pass, eller landshövdingens förförda. 3. Icke skall heller av allmogen tagas mönstringspenningar förr än mönstringen är hållen, var efter då en uträkning skall göras, huru mycket på mantalet till mönstringspenningar läggas skall.

§11 Emellan Halvard Eriksson i Höknäs och Halvard Larsson i Fiskarheden, angående fåboden vid ett fåbodställe som tvistades om, avsades att Halvard i Höknäs skulle först instänga fåbodvallen, och sedan alla tillika släppa boskapen tit i bet.

§12 Upplästes och salig herr Klas Horns brev, efter kunglig befallning givit västerdalkarlarna om älgdjursskjutande, allenast i lovgivna tider, efter skogsordningen, sedan skall allmogen presentera skinnen till kronans arrendator: detsamma förnyades och påmindes .. man av nu varande landshövdingen herr Lorens Creutz vid 40 mark straff, den som annorledes gör, och hudarna över gränsen åt baggar bortsäljer, och icke sambjuder dem kronans fogde eller arrendator.

## Anno 1663 den 21 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2732 (1663-1663) Bild 5330 / sid 1023 (AID: v420717.b5330.s1023, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Torgås, Hans Eriksson på Lillmon, Björn Matsson ibid, Jon i Gusjön, Olof Björnsson i Husom, Olof Jönsson i Torgås, Anders Nilsson i Åkra, Mats Pålsson i sin faders Pål Pålssons ställe på Heden, Mickel Björnsson på Heden, Trond Larsson i Ofors, Olof Eriksson i Åkra.

§1 Olof Eriksson i Åkra förordnades till nämndeman uti Erik Nilssons ställe i Årnäs, som genom döden avgången var, och gjorde sin ed å bok.

§2 Efter tingslysningen upplästes kunglig majestäts plakat om gäste och skjutsning, daterad Stockholm den 19 november 1662: därutinnan förbjudes, att ingen skall fördrista sig förpassa någon resande, ej heller fordra av allmogen extarordinarie gärder. Upplästes och ordningen om tobakskompaniet. Sammaledes och avkortningslängden för Lima socken.

§3 I lika motto publicerades ordningen och taxan, huru domar och andra skrifliga instrumenter som för rätta passera och utgivas, bör lösas och betalas.

§4 Upplästes och tionde ordningen, var uti fömälles, att ingen är befriad för tionde ..

§5 Uppå förfrågan med allmogen, om Lars Eriksson i Skålmo, som förrymd var till Norge för lägersmål med sitt syskonbarn, och förleden år bekom ladshövdingens försäkring att få resa hem och .. sin sak för rätta, var hemkommen? Svarades, nej, att ingen hade hört än av honom, utan att han än vistades i Norge.

§6 Pastor loci herr Herman tilltalade Jakob Olofsson på Backen, om 16 riksdaler som Jakob hade fordrat på pastoris vägnar av en hans debitor ifrån Falun, och Jakob till sin nytta därav använt 11 riksdaler: kändes alltså Jakob de 11 riksdaler så väl som de 5 resterande att infordra, och betala till pastorn till nästkommande .. .. innevarande år.

§7 Hustru Karin Jönsdotter i Grimsåker och Malungs socken, tilltalte Mickel Björnsson och Olof Halvardssons arvingar vid kyrkbacken och Lima socken om ett halvt snesland åker, som deras förfäder hade bytt sig emellan, och en lång tid ståndit okvalt: di avsades, att Mickel Björnsson behåller jorden, och förlikar hustru Karin med en halv riksdaler, för det halva sneslandet som hon påtalade, efter jorden var ofastat.

§8 Om skytteri och högdjursfällande påmindes, att så framt det skjuts i förbjudna tider, och hudarna icke angivas hos fogden, så skulle de förvänta det straff och paen som ordinantien och jorda stadgar däröver förmåla, den de själva hade i kyrkan förindrade.

§9 Jakob Jakobsson i Bu som hade sålt älghudar till främmande, och på stämning intet comparerade att svara för förbudet, och excuserades nu att han var sjuk, stämdes till nästa ting.

§10 Millsjö .. finnarna propter abrentiam i lika motto vardera tre mark; nämligen Store Per 3 penningar, Lille Per 3 penningar, Lars Matsson 3 penningar.

§11 Uppå hustru Karins besvär i Biskopsbyn uppå sin sons vägnar, som en soldat hade oförseendes kört benet av, och legat år och dag på säng dömdes, att soldaten skulle förlika honom hans tids försummelse värk och vedermöda med fem riksdaler dock så, att av de fem riksdaler avdrages soldatens betalning för Äpplebo-resan, vilka penningar soldatens rosebonde utan uppskov skall avlägga och betala.

§12 Uppå hustru Karin Matsdotters i Torgås häramål och besvär för rätten, om någon gäld som hon hade betalt efter sin man Halvard Halvardsson under Hammaren, till en soldat, nämligen två riksdaler vilka hon förmante hennes svåger Erik Trondsson bör betala. Resol att eftersom befanns det hustru Karin hade ingen del njutit uti jorden efter sin mans död, utan Erik efter sin svågers död strax erkändes Halvards jord, alltså kändes att han gälden betala, och hustru Karin för de två riksdalerna fri.

§13 Emellan Lars Matsson på Mon kärande till Jakob Persson i Bu, angående ett testamente som Jakobs hustru hade gjort sin man på alla sina lösören; Resolv att eftersom hon var barnlös, och hade andra arvingar, så kändes testamentet för mannen gillt på 1/3 del, och för Lars som enda broder och arvinge, på det övriga. 19 kap ärvdabalken ..

§14 Kom och för rätten bergmästarnas utskickade ifrån Hälleforsen, Nils Henriksson, och besvärade sig över .. ... och försummelse med sina resterande utlagors clarering vid Hällefors bruk, för vilka hans patron bergmästaren efter arrendekontraktet måste betala kronan; begärandes alltså till sin rätt förhjälpas måtte av de resterande av grannar man. Resol. eftersom en part av allmogen efter likvidation med .. Nils Henriksson tilböde sig resten med penningar att betala, så var dem det förnekat, och av riksrådet och landshövdingen pålagt, med .. till bruket äntligen att betalas skulle vid påstående .., eller hemsökas med pantning.

§15 Uppå landshövdingens förfrågan och svar av sockenmännen, att de påbjuder kostpenningar till roternas justering, nämligen 24 öre av var rote över dalarna, var upptagen till leverering enär påfordras förklarade sig landshövdingen emot gemene man, att eftersom presidenten herr Erik Flemming och andra tillordnade herrar till samma commission hade logerat hos landshövdingen själv på kungsgården Nor vid Falun så ville han allmogen med ingen hjälp därom besvära utan befallde upptagsmännen att leverera var och en sina pengar igen, varför och allmogen storligen betackade, och pålades att penningarna restitueras skulle innan landshövdingen avreser ifrån tinget.

§16 Eftersom och landshövdingen besporde något missbruk sker med tingskost upptagandet igenom länsmanen Sakarias Pålsson, vilken den i orättan tid uppbar och förr än tinget angår den själv förtärer, så att socknen måste göra nytt förskott, då tinget skulle hållas; sådant att förr komma gjordes det anställt av landshövdingen, att årligen skall icke mer än halva socknen var gång förskjuta tingskost, av mantalet nämligen 1 trö säd, 3 1/4 trö malt, 3 1/2 .. humle, samt hö och foder efter gammal ordning, och detta skall .. till beredning för tingskost, och

ingen ny pålaga göra mera än sagt är, antingen landshövdingen kommer själv eller icke.

Länsmannen som hade belagt allmogen med ny gärd, avsattes med sitt ämbete, och voterades på Björn Nilsson på Mon, samma beställning att .., vilken landshövdingen lovade med sin fullmakt auktorisera ..

§17 Helge Olofssons besvär emot pastorn i Vänjan, om skogarna som de tvista omoch pålagt var på förra tinget att synas skulle, eftergav nu Helge och sade sig ifrån samma jorddel, helst att han hade intet efterkommet rätt påläggelse om synehållandet, vilket mest sades vara skett av tvivelsmål, och han kunde något något vinna där med eller icke.

§18 Bergsmästaren ifrån Stora Kopparberget Hans Lybekens utskickade Lars Månsson besvärade sig emot några resterande i Lima socken för 1658 års .. till kompaniet, begärandes förhjälpas till rätta med dem. Resolverade och pålade landshövdingen befallningsmannen Nils Andersson, att då han upptager kronoräntan, skall han undersöka och inhämta poletten på veden, och den han då finner restera utsöka av dem bemälte ränta i ved, och icke i penningar, efter bruket är med ved bäst betjänt.

§19 .. och Samuel Hermansson fasta på den jord belägen i Höknäs, köpt av Gudmund Ingvaldsson för 80 riksdaler såsom köpteskriften daterad Lima den 1 april 1658 utviste, efter som köpeskriften befanns vara lagbuden och lagstånden.

Anno 1669 den 18, 19 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXle:2733 (1669-1669) Bild 4320 / sid 424 (AID: v420718.b4320.s424, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Torgås, Pål Pålsson på Heden, Olof Björnsson i Husom, .. Larsson i Ofors, Jon i Gusjön, .. Eriksson i Sälen bortrest, Björn Matsson på Mon, Hans Eriksson i Lillmon, Mickel Björnsson i Husom, Olof Jönsson i Torgås, Olof Olofsson i Åkra, Olof Eriksson ibid

**SVÅRLÄST I MARGINALEN**

Anno 1670 den 21, 22 januari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EX1e:2734 (1670-1670) Bild 3280 / sid 321 (AID: v420719.b3280.s321, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Anders Olofsson i Torgås, Jon Nilsson i Gusjön, Hans Eriksson i Lillmon, Östen Eriksson i Sälen, Helge Olofsson på Näs, Olof Persson på Heden, Olof Björnsson i Husom, Trond Larsson i Ofors, Olof Eriksson i Risätra

**SVÅRLÄST I MARGINALEN**



## Anno 1673 den 17 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2736 (1673-1673) Bild 5670 / sid 558 (AID: v420721.b5670.s558, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Jon i Gusjön, Hans Eriksson i Lillmon, Östen Eriksson i Sälen, Olof Eriksson i Risätra, Samuel Hermansson i Husom, Jon Persson i Husom, Olof Jönsson i Riset, Mickel Björnsson i Husom, Trond Larsson i Ofors, Björn Matsson på Mon, Helge Olofsson på Näs, Jakob Larsson i Torgås

§1 Sedan laga ting var lyst ingavs och upplästes avkortningslängderna över kronoräntan och kyrkotionden, som vittnades riktiga.

§2 Bekände efter tillfrågan nämnden samt allmogen riksdagsbeslutet och kunglig majestäts försäkring, vara dem föreläsna av predikstolen, så och dess undfångna resolution vid sistledna riksdag, uppå deras insinuerade besvär punkter.

§3 Insattes i nämnden uti Anders Olofssons ställe i Torgås, som döder är, Jakob Larsson ibid, vilken efter avlagd ed å bok, trädde i hans rum.

§4 Beklagade sig Erik Andersson på Övermon över Erik Mårtensson under Hammaren, den han under sin byggning till att bruka, som han ibid var arvfallen till, att han igenom sin oaktsamhet låtit komma där elden lös, varigenom byggningen är uppbrunnen, och en där närstående lada, som Erik Mårtensson tillhörde, men han Erik Andersson av honom till låns hade, och däruti förvarat sin årsbärgning, som varit 24 .. korn, och ett litet lass hö. Erik Mårtensson beklagade sig .. igenom samma olycka, mist all sin egendom, både kläder och allt ... /: det den andre sannade med honom :/ och berättade han elden, så lös kommit, att hans hustru gått om lördagesafton i boden efter sina kläder, emedan hon ämnade om morgonen gå till kyrkan, som hon och gjort, och då i boden ovanpå loftet, tagit av ljusbranden, som fallit neder genom golvet, och någon gnista därav kommit i ett barkmjölskar där stående, varuti elden sig hållit över natten, men andra dagen under gudstjänsttiden i .. att brinna.

Efter likväl någon försummelse förspöres hava varit med Erikm Mårtenssons hustru i .. så igenom tvenne nämndemäns medlan; att Erik Mårtensson skall giva Erik Andersson 2 riksdaler för sin lidna skada.

§5 Inkom för rätten Erik Joensson ifrån Holen i Värmlands älvdal, och inlade en häradsdom vunnen å Älvdals häradsting den 4 juni 1669 uppå en finne Henrik Larsson benämnd som bor intill skillnaden emellan Värmland och Lima socken, det hans torp skulle ..., efter han byggde där bolbyarna till förfång: vilken dom, såsom han en gång är exequerad, men finnen ej dess mindre uppsatt torpet igen i di såsom han .. och tror honom vara denna socken skadelig, begärer han sockenmännens svar, och rättens attestation däröver, om de å sin sida vilja honom boställe unna, och honom skydda, eller att de, där de funno sig någon skada av honom, ville då med samma hand söka honom avskaffa: sockenmännen svarade sig så högt funnit sig besvarade av denna samma .., att de varit orsakade uti sina postulater nu vid sista riksdagen ingiver, söka han måtte bliva .., och de av herr kunglig majestäts allernådigtst .. att sådant svar, att herr landshövdingen skall härom undersöka, och honom avskaffa, och frihålla dem för alla sådana skadeliga skogsfinnar, önska fördenskull intet hellre, än den ovanomrörde

häradsdom måtte än bliva exequerad på finnen: och efter han .. bor inom värmlandsskillnaden, tänka fördenskull de anmoda befallningsmännen darsammanstädes, han ville handhava häradsdomen, och fullfölja vid executionen, som allaredan tillföre en gång berättas skett vara.

§6 Gunnar Tolsson i Åkra, berättade för rätten hurusom för 10 år sedan en Björn, hade ingått uti en bod, vid hans fäbodas, igenom taket, och uttagit där med andra saker tvenne kittlar, och de en igenfunnit då strax i skogen, men i förleden sommar Erik Eriksson i Åkra, då han gått i skogen på sitt arbete, igenfunnit den andra större kitteln. Och efter han nu förnekar återställa honom kitteln, förfrågar han sig, huru stor rätt den andre må då hava att .. på den samma. Erik Eriksson sköt sig honom till rätten.

Svarades; att Erik skall i hittenlön åtnjuta 1/3 daler, efter 33 cap: tjuv:balken l.l. av kittelns värde, som sades väga 5 pund koppar.

§7 Kom för rätten Erik Ingevaldsson i Ofors, och besvarade sig förvägras av sin syster hustru Barbro Ivarsdotter i Tandö, att njuta sin andel i sågen darsammanstädes till godo, ändock han med henne är till sågen lika arvfallen. Hustru Barbro svarade honom ej hava byggt något med, utan hon måst söka sina grannar om hjälp vid sågens reparation, eljest sade hon vara nästan många om hennes .., och jämväl efter hon uppå annan bolby är boende, di menar hon honom därför böra avstå alla praetantioner i deras by. Erik sade sig varit förvägrad något med henne att bygga, därför han måst skjuta sig till rättens utslag, elljest begärer hon ej bruka bemälte såg, mer än allena till sitt eget behov, och sågestockar taga av sin egen skog, att han de andra ingen olägenhet skall göra.

Resolverades att Erik skall åtnjuta sin bördsrätt i sågen, eftersom betygades av nämnden, ingen kunna ske för fång därigenom, att icke alla därvid skulle vara likt hjälpta: men dock först tillställa de andra, så mycket som på hans quota i byggningen kan sig beköpa.

§8 Hans Olofsson i Transtrand blev .. svarlösa emot Hans Persson ibid. om något arv anklagad, men befanns .. stämd. Beordrades alltså länsmanen om något skulle vara obyggt eller ojämt emellan dem, han måtte så mycket honom tillstår, det .., och dem förena.

§9 Hans Persson i Bu; sade sig skjutit en varg förleden månad, och att Olof Larssons hustru ibid hade honom funnit för sig liggande i sin kvarnväg, och skinnet bortsålt, förfrågande därför, vem måtte närmare vara om skinnet, .. dess värde, att åtnjuta.

Svarades av rätten att hon som hittade vargen, bör njuta 3 .. i hittelön, 33 cap. tjuv m.b. l.l.

§10 Kärade Samuel Hermansson i Höknäs till Olof Björnsson i Husom, om en ängskog belägen under husebyn, Torbjörmyren benämnd. Berättandes den vara för lång tid undansatt ifrån hans hemman Höknäs, till Olof Björs förfäder. Olof sade sig ej hava någon kunskap härom, när eller huru slogen är till hans hemman kommen, bad käranden sådant bevisa.

Resolution: Eftersom käranden ej kan bevisa av samma sago, huru och när slogen är hans hemman ifrånkommen: di kändes Olof med de sina berättigad den att få åtnjuta och besitta, såsom lagvunnen hävd 1 cap: jordabalken l.l.

§11 Kom för rätten Erik Olofsson på Heden, och sade Olof Eriksson i Risätra fordra sig och sina syskon om .. arv efter en hans morfars syster Brita Persdotter i Risätra benämnd, som är död bliven för 16 år sedan: Olof sade Brita, som ogift död, innevarit all sin livstid hos brodern Jöns Persson, Erik Olofssons morfar, och hennes fasta efterlevda egendom, gångit dem till bytes, men lösörena ej ännu, och han ej begärt mer än ett .. hus .. i vederlag därför.

Efter praetentioner till arvet fanns ständigt, och Erik Olofsson ej kunde bevisa honom vara därför utförlikt: såsom jämväl gode män vittnade Olof dock härmed ej kunna vara till fullo betalt, ändock han ej mera fordrar: di avsades, att han skulle njuta huset. Samma svar bekom och Per Eriksson på Höjen, som lika del med Olof haver att påtala; nämligen att och han behåller det .. hus ibid som honom är tillslagit.

§12 Besvärade sig sockenborna över officerarna i synnerhet fänriken Axel Bång, att han uppbär av sina soldater herredagpenningar 1 .. av var soldat och efter soldaten själv ej äger några penningar, besvärar han åter rotebönderna därom. Och emedan som de ej är någon tid varvid sådant orsakas de besvära sig härom.

§13 Beklagade sig och socknebönderna över bemälte fänrik, att de lida stor gästning av honom och hans hästar, i det han reser omkring, och håller restring med soldaterna i var fjärdingsmansgård, packar och låter illa på folket, om någon svarar honom något, .. dem med otjänliga ord och onamn, till bruka sig till, att köpa älghudar, och giva bonden allenast 3 penningar mark, där de dock .. eljest 1 penningar för .. som pastorn med dem sannade, och när hans hästar ej här uppkomma, måste socknen sända hö och fara ner till Malung för dem. Sade och nämnden all, dem gruva sig för honom, då han uppkommer, och att nu nöden tvingar dem att klaga; avgavo och honom förneka dem, att själv sig soldater, utan att han skall dem sådana karlar skaffa, därför de motgiva honom några riksdaler i betalning: Såsom Samuel Hermansson i Husom omtalte sin svåger Erik Iliansson i Höknäs hava tingat sig en vacker ung karl ifrån Järna. Men fänriken den ogillat, och tvingat honom, att giva sig 3 riksdaler för han skulle skaffa honom en annan, och ... han hade, efter han bodde i gränsen.

§14 Besvärade sig för rätten Johan Persson i Transtrand över Kurt bagge i Vörderås; att han kommit honom i ont rop och rykte, såsom skulle han vara präst i Blåkulla, och där göra prästtjänst; baggen sade sig intet tal om honom hava utkommit, utan att han hade hört Johan själv klaga, det Ingeborg Jon Olofssons dotter på Sälen, som varit förförd på sådana vägar, hade sådant berättat och lagt på honom, den Johans klagan han sedan sagt för en eller annan, mera nekade han sig båda hava talt om Johan, eller och om hans vägar kunskap hava: kunde ej heller Johan .. till honom något med vittnen eller skäl, det han mera honom utfört.

Res: Efter baggen ej kunde övertygas, hava av sig själv av Johan kommit i något ont rykte, ingen misstänkt eller beskylld, ej heller beklagade Johan om sådant: di kunde rätten efter sådan sakens nu för tiden varande beskaffenhet, ej annars

göra, än Johan för sådan misstanke befria, så att han ohindrad må undstå och bruka sina salighets medel.

§15 Ingav befallningsmannen en förteckning honom övergiven av kaplan herr Erik Godenio uti Järna socken, uppå några personer, som trollkonan Ingeborg Jon Olofssons på Sälen, vilken förledne år hade här för laga tinget den 17 februari 1672 dömdes för sin synd till döden, hade i sin nederresa till Falun /: dit hon fördes av profossen Nils Knuts, att i fängelse innehållas, efter socknens begäran :/ bekänt där i Järna socken, och i hans åhöre, vara i detta onda trolldomsväsendet lika starka med henne.

De angivnas namn är dessa.

Kerstin Nilsdotter i Långstrand, hustru Anna Erik Perssons i Vörderås, hustru Marit i Mornäs, Ragnil Persdotter ibid och Jakob Persson, bägge Marits barn, Anders skraddare i Torgås, Nils på Heden, och hans hustru Rebecka, hustru Elin i Tandö, Nils Björnssons ibid.

Kerstin Nilsdotter en gammal jänta inhämtad och härom tilltalad, beklagade sig högt, att hon voro i sådant rykte kommen, nekade högeligen sig skyldig emot alla rättens förmaningar, att bekänna sig, contesterade sin oskyldighet med många tårar.

Hustru Anna Erik Erikssons i Vörderås, nekade och sig skyldig emot rättens henne förr hållna förmaningar till bekännelse, tog henne och jord till vittne över sin oskyldighet, och vill med sådana samma ord bestå inför guds domstol på yttersta dagen.

Hustru Marit i Mornäs härom inkallad, beropade sig på sin oskyldighet: tillfrågades efter nämndemannens Olof Jönssons i Risätra påminnelse, om icke folk funnit åskilliga smörklimpar i hennes, reverentio; dyng hög, när de den skulle utföra, och vad det måne betyda? Nekade i förstone, måtte sedan tillstå sig det sett, men sade sig det ej ditlagt, kunde på rättens förmaningar, ehuru vidlyftigt hon till bekännelsen hölls, ej bringas till något vidare.

Ragnil Persdotter dottern stod hård, såsom modern i förnekandet, måtte tillstå sig sett smörklimparna i dyngan, då den utfördes men förnekade sig aldrig förstått, huru det är ditkommet.

Jakob Persson sonen, var bortrest till Grundsäters marknad.

Anders Olofsson i Torgås, är förleden sommar död bliven.

Nils hustru på Heden, hustru Rebecka, samt hennes man, gavs av nämnden och pastorn ett gott vittnesbörd, om sitt stilla, roliga och gudeliga leverne; så att de alldeles höll dem oskyldiga här uti, såsom de och själva högt nekade, och beklagade sig av en lögnerska vara i sådant ont rykte utförda.

Hustru Elin i Tandö ursäktade sig fri och oskyldig, och att sådant, som hon tilltalas om, aldrig kommit i hennes tankar: och beropade sig på sina grannars vittnesbörd, om de någon tid hade hört sådant om henne. Nämnden .. henne på, om hon icke för några år blivit krossad på en bänk, där hon om natten låg vid

spisen, att hon legat därav en månad sjuk, och prästerna fördenskull bett för henne i kyrkan. Elin nekade i förstone, bestod sedan, att hon tyckt såsom i en dröm, sig se en karl, av vilken hon ej visste, förrän han stod mitt på golvet, och gick till, och lade sig på henne, därför hon ropade på pigan, och var sedan något sjuk; mera eller om han hade tilltalat henne, ville hon ej bekänna. De påminnde henne om icke hon nogsamst själv vetat sig länge varit för trolldom misstänkt: bekände sig det vetat: de påminnde henne om icke hon allt jämt strax hon inkomma i kyrkan, och sätter sig, sover till det hon utgår? Elin sade, kanske ibland, då hon kan vara trött, efter hon har lång kyrkoväg. Elin förhölls allt detta, med vidlyftiga förmaningar, att hon måtte bekänna sig: Elin bad sig gud till hjälp, och sade hon ville omvända sig, och om hon brukat eller .. något fåfängt för detta, ville hon nu rätta sig: bekänner sig vara en stor syndare, och vill bättra sig. Efter hon gav goda tecken till bättring, bads hon bekänna, huru Satan umgår med henne, huru ofta hon reser, och vem henne i läran först insatt? Nekade sig vara i hans lära inkommen, minnes ej heller, om hennes moder någon tid fört henne, efter hon var liten, då hon dog. Tillhölls att bekänna, om hon då icke drömt något: nekade länge, bekände sedan, att hon tyckt ibland i drömmar, att en kommit till henne, och lagt sig på henne: men hon bett gud, så han avvikt. Tyckt och att det dånat för öronen, och att hon sett mycket folk, stor stuga, med stora fönster på: kan dock intet säga sig hava sett Satan, talat med honom eller någonsin tyckt sig vara i hans samkväm. Anfrestades nog under förhöret. Men ville till ingen vidare bekännelse låta sig intala eller bekänna, ändock rätten på henne arbetade en halv dag: och andra dagen än inkallad sökte nästan återtaga de drömmar hon för bekänt om, och emot alla förmaningar inständigt stod i sitt förnekande.

Resol: nämnden tyckte sig av förhöret, ej vidare kunna dessas sak åtgöra, efter deras .., ändock stora misstankar kunna fälla på Elin i Tandö, Marit i Mornäs och hennes dotter Ragnil: än att hemställa gud saken, och skjuta dem under hans rättvisa dom: men efter den kunskap de haft om Kerstin Nilsdotters i Långstrand, Nils på Heden, och hans hustrus Rebeckas leverne och förhållande, hålla och göra de dem fri.

§16 Bevittnades länsmanen Måns Björnsson i Risätra hava skjutit en gammal björn och fyra stycken ungar; varför honom meddelas tingbevis till .. på 8 penningar silvermynt att åtnjuta i skottpenningar; efter djurfångsplakatets sista punkt.

§17 Lars Eriksson på Heden lät första resan uppbjuda ett äng sörängnäset benämnd om 3 häfleböhlelands sloge, köpt av Lars Månsson i Vallsjö, Olof Persson, Pål Olofsson och Sven Hult ibid för 8 riksdaler specie. Köp daterat den 3 februari 1673.

§18 Lars Björnsson i Torgås lät första resan uppbjuda efterföljande jordeköp: såsom han köpt av Olof Olofsson, nu boende på Såberg i Norge, hans hustrus jord i Torgås, som är 7 snesland åker för 3 1/2 riksdaler, en sloge för 2 riksdaler, sätertåkt för 8 gånger skor; hus för 3 riksdaler. Än köpt av Karin Björnsdotter under Hammaren 2 små myre.. vid sjömyren, för korn och penningar till 3 riksdaler. Av Lars Matsson på Mon 4 snesland uppgårdsland för 2 riksdaler. Av Karin Staffansdotter i Torgås 2 snesland dårsammanstädes för 1 riksdaler. Av

dito Karin ett lass myrsloge vid bäckemyren för 2 riksdaler, item en åker vid hennes smedja om 3 snesland för 1 1/2 riksdaler. Av Mats Staffansson i Torgås, ett litet myrgolv i täcktehölen för 2 riksdaler och en åker i mogärde om 5 snesland och 4 bandland för 5 1/4 riksdaler. Av Olof Björnsson i Husom ett uppgårdsland för 2 penningar silvermynt. Av Olof Larsson på Mon, uppgårdsland darsammanstädes för 1 riksdaler.

§19 Uppbjöds andra resan för Olof och Erik Jonssöner i Husom, en niondedel i Måns Olofssons hemman i Husom. Ibid 8 snesland.

§20 Erik Ingvaldsson i Ofors bekom två uppbud på någon jord uti Mon belägen, som är 1 myrgolv på Finneviken, 1 myrgolv på Femtebergsmysen. En åker i Mellangärde om 11 snesland Grååkern benämnd. Nock en åker om 15 snesland Grååkern benämnd. 2 myrgolv på Finneviken. En ängteg vid Mon. Ett lass äng vid Kvisslom. En åker nordan Monbyn, om 6 snesland. En åker i Mellangärde.

§21 Uppbjöds andra resan för Lars Eriksson på Heden, någon jord belägen på Heden: såsom ett äng i Norum liggandes: en åker om 8 snesland i Holstensgårde. En åkerlinda öster om ån i Jöns .., om 5 snesland. En teg i Skeppäng. Item uppbjöds dito andra gången någon jord i Bu, nämligen 1 åker om 6 snesland.

## Anno 1675 den 3 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2738 (1672-1675) Bild 4330 / sid 422 (AID: v420723.b4330.s422, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Jon i Gusjön, Mickel Björnsson i Husom, Olof Eriksson i Risätra, Helge Olofsson på Näs, Jakob Larsson i Torgås, Hans Eriksson på Lillmon, Östen Eriksson vid Sälen, Björn Matsson på Mon, Olof Björnsson på Näs

§1 Befallningsmannen välbemälde Nils Andersson Milander, lät uppläsa avkortningarna på 1674 års ordinarie ränta och kronotionden vilka av nämnden gillades.

§2 Befallningsmans inlade länsmannen Måns Björnssons i Risätra obligation av den 24 november 1674 varuti han ställer sig god för 45 daler kopparmynt som befallningsmans på rotesedlarnas avbetalning hos allmogen än skulle hava att fordra, dem länsmannen dem lovat betala vid detta ting, eller och bestå vad omkostnader vidare göras skulle med .. Länsmannen svarade sig förmodat intet jäv på samma fordran skulle falla, men han vid penningarnas utmanande förnummit huru som fordom häradskrivaren Anders Ekman, uppburit i betalning för en rotesedel av Per Toresson 6 stycken liar á 16 örst: gör 3 penningar av Jakob Larsson i Torgås för en annan sedel 2 renhorn, och 1 penning kopparmynt, item av Trond Larsson i Ofors 6 stycken liar, som pastorn med honom bevittnade, vilken med honom i samma rote står, än av Olof Jönsson i Torgås 6 stycken liar som hans rotelagar Lars Bondesson ibid betygade. Utav Sven Håkansson i Vallsjön 6 liar som Erik Persson i Bu berättade. Sammaledes sade länsmannen Ekman hava bekommit av honom själv på denna fordring 9 daler som han förfrågar om icke honom bliva tillåtit avkorta här på.

Blev avsagt: att emedan bemälde Ekman den tid han här i orten reste såsom befallningsmannens fullmäktige att uppbära hans räntor, bör han bliva befallningsman för allt det som bevisas i sådan måtto uppburit vara: men i vad som därpå brister svarar länsmannen efter sin utgivna obligation.

§3 Dessutom haver och länsman utgivit en annan obligation av samma dato, på kronans utlagors rest av 11 penningar 15 ören kopparmynt som och nu av honom fordras: varemot han förebar en part restanters oförmögenhet till penningars utläggande, dock hava jord, var av pant tagas emot och resten betalas.

§4 Länsman Måns Björnsson angav för rätten huruledes en dräng Erik Nilsson på Heden om juldagen haver varit hos Erik Persson i Bu, där tillika med honom druckit två skålar öl, sedan gått därifrån en halv fjärdings väg allena ut på älven, varest han fallit ut på hala isen, legat sedan där och ropat om natten in emot ottemålstid, då han blivit hjälpt därifrån av Tomas Eriksson i Ärnäs och hemförd i ett fähus, men han redan varit mållös; varest han blivit liggande till aftonen på annandagen; så Tomas fört honom hem på en slåde, och han strax blivit död, men har intet kunnat tala eller göra någon berättelse om sin sjukdom och död, berättades eljest av drängens fader, att då han blivit synt, är ej funnit något tecken på hans kropp efter slag eller hugg; bekändes jämväl att han varit sjuklig av rev. Och emedan han än ligger obegraven, förfrågade länsmannen huru med hans lik förhållas skall.

Resolutio: emedan icke förnimmas honom varit i träta, slagsmål eller kiv med någon, ej heller kan förspöras eljest någon annan ond händelse vara honom överkommen, såsom och icke synts något tecken på hans kropp, utan där emot betygas honom hava .. varit hårt besvärade av rev, så att han under tiden, ej kunnat av rummet komma, vilket och kunnat honom nu hända på isen, och kölden således fördärvat honom; då kunde rätten intet hinderligt finna, att ej hans lik måtte komma i jorden.

§5 Efter förra ransakning på Malungs ting den 11 februari 1674 emellan Halvard Larsson i Storbyn i Äppelbo socken, och Esbjörn Perssons arvingar i Bu, angående ett äng som Halvard pantsatt till Jöns Jakobsson i Bu för 1 1/2 riksdaler och haver förlängt därför hembudit penningarna igen, men icke desto heller återfått ängen, som sedan av Esbjörn varit utsatt till Per Halvardsson i Fors för 8 riksdaler.

Blev resolverat; att Halvard utgiver en halv riksdaler till den som ängen i handen haver, och tager sedan det obehindrat igen, men Halvard i Fors söker sin man igen om resten av sina utlagda penningar det bästa han kan och gitter.

§6 Pål Larsson under Hammaren besvärade sig hava varit antagen av Gunnar Persson i Åkra till sytningsman, och då han med fem fjärdingar korn besått hans åker - Gunnar drivit honom ifrån sig. Begärde nu därför få rätt för sitt arbete och sin säd igen. Gunnar kunde icke neka härtill, men sade Pål hava haft nytta av hans boskap.

Resol: Emdan Pål icke varit längre än 9 dagar i Gunnars bröd, då han emellertid gjort hans arbete, och sått hans åker av sin säd; kändes Gunnar skyldig leverera honom sin säd, som och betalning för sitt gjorda arbete, såsom goda män av nämnden lämna dem emellan lägga.

§7 Nils Halvardsson i Ärnäs pliktar för det han med olovligt lötande har olovligt överträtt en lagmansdom av den 2 september 1661, efter vitet som i domen förelagt är 9 penningar silvermynt var till han vittnades skyldig av Mickel Björnsson på Backen, Jakob Jakobsson i Bu och Erik Persson ibid.

§8 Hustru Ingeborg Jon Olofssons på Sälen, vilken förr varit vid tinget dömd till döden för trolldom, men blivit benådad uti höglövlige kungliga hovrätten till livet, och stått uppenbara skrift samt kyrkostraff, beklagades nu av sin kyrkoherde, att hålla sig ifrån kyrkan och herrens nattvard; det pastorn allt därför begärde måtte intecknas och framdeles ihågkommet bliva, det hon efter ytterligare förmaning icke vill sig rätta och bättra.

§9 Jon Eriksson i Husom, inlade en lagmansdom av den 4 september 1660, angående ett fäbodställe och lötning emellan honom och Ekenäs, besvärandes sig nu icke få så vitt utrymme för sin boskap, som han efter domen njuta bör. Ekenäskarlarna med flera sockenbor uppåstod, vara så dessa emellan till. förelagt, att denna Jon Eriksson som längst bort äger sina fäbodställen icke skulle driva sin bokskap hemmåt bolbyn och så inom de andras fäboddar, utan hålla sig längre bort i skogen och omkring sina egna bodar. Jon Eriksson begynte utansocknes ransakan och besiktning, huru här med är beskaffat.



Resol: Rätten förunte honom sin begäran, att .. igenom Malungs nämnd ske måtte, dock på hans egen bekostnad, som sådant begärer.

§10 Erik Eriksson i Åkra för svarlösa emot Tomas Eriksson i Ärnäs, och ohägnad, abses ..... 3 penningar

§11 Bonde Trondsson i Torgås angav för rätten att han är en gammal och vanför man, haver och en blind hustru, därför dem nu faller för svårt att kunna sig själva underhålla, och sin lilla egendom förestå; begärandes därför att få taga sin egen son av förra giftet Lars Bondesson sig till syssloman, som dem må sköta och försörja till sina nödtorfter.

Resol: Såsom hans angivande bevitnades av nämnden och grannarna vara sant, alltså tilläts honom bemälte sin son till skötsel antaga, dem emot sitt omak så länge han väl tjänar, och sin söligte plikt emot föräldrarna bevisa, efter landsens sed, njuta bör i årlig lön 10 penningar silvermynt. Men vad egendom efter dess död och begravning överbliver, går arvingarna samtliga till delning.

§12 Lars Gudmundsson i Persby och Erik Halvardsson i Nedergården i Dalby socken och Värmland så å sina egna, som sina grannars vägnar ibid besvärade sig över Lars Eriksson på Heden att han förleden sommar våldsamligen uppbränt tvenne deras skogssättrar, var på angavs stått 22 hus, dem till icke tinga men och avsaknad. Begärandes för den skull han måtte för slikt övat våldsverk bli lagligen avstraffad, och de nå vederlag för sina hus och tagna skada. Lars Eriksson invände dessa fäbodas och skogssättrar ligga in på Lima sockens gamla hävd, och långt inom landemätet, förmenandes för den skada socknemännen där igenom är tillfogad, dem icke bör där njuta någon fäbovall, eller sig kunna plikta för denna gärning, helst att hela socknen vore honom därom till vittne; att värmarne utom socknens minne sig denna lägenhet tillägnat och bebyggt, och där igenom fördärvat några lasseskogor som dem tillhörde: bekändes eljest av socknemännen att dalbyborna begynt dessa fäbodas uppbygga i sista fejdetid emellan Sverige och denna mark.

Resol: Alldensstund dessa käre med de sina intressenter icke blivit av sockneborna betagna av sin byggnad, då de den först uppsate, icke eller sedan där ifrån ännu lagligen dömda äro; då kändes Lars Eriksson skyldig att plikta sina 40 penningar för denna sin våld och brott, efter 12 cap: högmålsbalken l.l. och där ... efter mätismannaorden betala äganderna skadan, lämnades rätten den övriga parternas tvist om landamäret och possissione fundi till laga utslag genom syn på bägge sidor.

§13 Samtliga socknens inbyggare beklagade för rätten med största jämmer, huruledes gud, detta år dem med så hård frost och missväxt straffat, att största delen av säden därigenom är .. fördärvad, såsom och att den del som av frosten över blivit, för långsamt regn icke kunnat nå sin mognad och rätta inberga, var av så stor hunger och nöd nu alla man i socknen är påkommen, att de var och en nästan icke hava något bröd i huset, utan måste släcka sin hunger med andra obekväma ting; begärandes därför, att eftersom ingen säd finns i landsorten till köp, ej heller de veta någon utväg att få sig något sädeskorn till våren, nu sedan som all utförsel av Norge dess likes förbuden är; det fördenskull då rätten ville visa dem eller upptänka något medel, därmed de kunna sådan sin nöd och tvång

lätta och underkomma, eller dem måtte efterlåtas under sin kyrkoherdes vittnesbörd att söka andra orter, där de på varjehanda lovligt sätt sig försörja kunna. Varvid och kyrkoherden vällärde herr Johannes Nesboetius tillika med nämnden förfrågade sig, huru de skola sig emot dem förhålla, som sådana avske begära, och väl till tredjedelen av socknen vara skall, vilka tänka denna ort alldeles övergiva, och mest i Norge sedan att nedersätta, menandes sig där bekvämligare kunna vinna sin näring, begärandes även så de övriga allt detta rättens mening och råd.

Rätten ansåg sig icke på något annat sätt allmogen och de flera vid dessa frågor att kunna betjäna, än uti ödmjukhet till hans n:de välborne herr landshövdingen dem detta attestatum över deras klageligste tillstånd att meddela, lämnades de övriga uppå h:ns n: dess gunstiga försorg, som mera förmår och bättre vet deras nöd med någon råd och assistens att förekomma.

Begärdes och av pastore att han emellertid och innan dess ville tillse, huru han kunde hålla socknen tillsamman, och ej några andra besked utgiva än resepass för dem, som åstunda försöka sig med någon tjänst här eller där, att förvärva sig något till sin föda, och efter sig hemma lämna sina hustrur och barn, emedan som rätten ej kunde tro, såsom och nämnden enhälligt voro därom alla i en tanke det icke någon skulle vara av den hårdhet, att han således sedan, där sina egna skulle kunna övergiva.

§14 Kyrkoherden vällärde herr Johan Nesboetius lät första resan uppbjuda all hustru Kerstin Olofsdotters jordedel i Notnäset som han av henne köpt den 6 februari 1661 för 40 riksdaler.

§15 Lars Björnsson i Torgås lät tredje resan uppbjuda den jord han köpt av Olof Olofsson på Fäborg i Norge, hustru Karin Björnsdotter under Hammaren, Lars Matsson på Mon, Karin Staffansdotter i Torgås, Olof Björnsson i Husom och Olof Larsson på Mon.

§16 Ingav befallningsmannen välbemälde Nils Andersson Milander en attest utgiven av pastor och några nämndemän, där uti de bevittna konan Brita Esbjörnsdotter i Skålmo, som på laga tinget den 29 januari 1667, är bliven sakfällt för andra lägersmålet med Sven Hult, till 40 penningar, hava pliktat med risslitande efter tinget upp vid sockenstugan, efter hon är funnen oförmögen några bötespengar att utlägga vilka bemälte 40 penningar eftersom de i saköreslängden förbehållna, stå utförda; då begärde befallningmannen rättens attestatum här över att böterna således corpaliter är .., till verification vid sina räkningar där som han den avföra måste. Varöver fördenskull såsom nämnden med allmogen enhälligt betygade .. böter på sådant sätt vara av konan avtjänta, befallningsman detta ting attestatum blev beviljat och utgivit.

## Anno 1676 den 11 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2739 (1675-1677) Bild 7920 / sid 760 (AID: v420724.b7920.s760, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Samuel Hermansson i Husom, Jakob Jakobsson i Bu, Jakob Larsson i Torgås samt från Malungs nämnd Olof Halvardsson i Lyckan, Anders Bengtsson i Öje, Olof Eriksson i Yttermalung, Erik Persson i Yttermalung, Byril Andersson i Vallerås

§1 Nämndemannen Samuel Hermansson angav tvenne utskottssoldater ifrån Gagnefs socken, Anders Jakobsson ifrån Mockefield och Erik Esbjörnsson ibid hava dagen efter nyårsdagen utbrutit gallren till ett fönster och krupit in i en stuga om nattetid, hos Jon Larssoni Skålmo och Lima socken, utstjälände så ifrån bonden 100 daler kopparmynt varav bonden allenast igen bekommit 27 daler, item en flottsida, därav han halvparten igen bekommit, 1 .. smör, som och är igenlevererat, 1/2 aln rött kläde som bonden och fått igen. Och såsom h: v: högvälborne herr landshövdingen befallt, att de skulle ställas ifrån, lägret under rätten, då begärer han de måtte nu tillbörligen bliva för .., särdeles Anders Jakobsson, som förr haver stulit och därför lupit gatulopp. Soldaten Anders svarade att Erik Esbjörnsson har givit honom till denna stöld anledning, och han intet tagit mer än några daler i halvöre och 26 daler plåtar, för utan de andra persedlar, som bonden fått igen, så att han icke mer än några daler penningar förfarit, haver han och icke haft detta tjuvgods hos sig mer än ett dygn, förrän .. det återfått. Nekade och soldaten alldeles sig icke tagit mer penningar än 27 daler som till äganden igenfådde äro. Samuel Hermansson frågades om han trodde bonden /: som nu sades sjuk ligga :/ hava .. fulla 100 daler vartill han med de andra av limanämnden svarade: att de icke noga veta huru mycket penningar det kunnat vara, men ägaren uppgivit den summan.

Resol: Såsom tjuvarna ingalunda vilja tillstå sig hava stulit mer än 27 daler och persedlarna som bonden fått igen, här och ingen nu tillstädes är, som kan övertyga dem något visst quantum; då kändes de att plikta sedan målsäganden fått sitt igen, 30 daler silvermynt eller i fall de ej hava medel därtill, då löpa gatulopp fyra gången fram och tillbaka vardera.

§2 Jon Eriksson i Husom kärade nu som å senaste ting den 3 februari 1675 till Samuel Hermansson i Höknäs, angående någon lötgång sig och honom emellan, förmenandes synemännen ifrån Malung, som då varit .. sådant att besiktiga, kunna bevittna ingen skada stor höknäsbon med avbetning och trampande inom och utom någon hans sloge. Olof Eriksson ifrån Yttermalung och Per Månsson i Utsjö, synemännen sade sig efter bästa flit härom ransakat och befunnit höknäsbon där ingen sloge hava, som han dock säger sig vilja i försvar hålla och därunder hägna en liten del myrslog och någon tract på andra sidan liggande, av utmarken, icke heller där funnit .. till någon sloge, där boskapen är lötande, alltså han icke kunnat tyda skada varken av trampande eller lötande, eftersom hans och höknäsägorna gå jämnsmed varandra ifrån en vall. Det och nämnden ifrån Lima dess lika betygade.

Resol: Såsom nämnden och synesmännen bevittnat skogen och utmarken vara emellan parterna och schipte och myrgolvet varom tvistas, såsom och .. vara communt; då tyckte de skäligt: att bägges deras boskap går klöv om klöv. Men

där hustru Marit i Höknäs Samuels svärmoder, kan med ed isehålla, att hon fordom hävdadt detta myrgolv, må då Jon Eriksson betala henne halva dess värde, och således inga hava å den andre att tala.

§3 Samuel Hermansson begärde att den rågata, som sännemännen lagt ifrån Örbäcken till Risåsen, och norr i Sjöänden, må hållas och på ingendera sidan överträdas, vid plikt; det och rätten samtyckte, att hållas skall vid 3 daler silvermynt straff för den som den övergår.

§4 Hustru Gölin i Tandö androg för rätten huruledes hennes salig man Olo Eriksson har testamenterat henne all sin värvade egendom i löst och fast, att efter hans död okvald för arvingarna nyttja och behålla, det Nils Eriksson hennes salig mans broder nu påstår, att få ifrån henne under arv och skifte, frågade därför om icke testamentet som består av avlinge, må bliva fast efter salig mannens förordning. Nils Eriksson svarade sig vara benöjd vid rättens disposition, men Halvard Eriksson i Tandö talade där emot sägandes sig än hava att fordra för sytning efter hennes man 12 riksdaler begärde av egendomen bliva därför betald.

Resolverades att gode män skall värdera all deras .. egendom i fast och löst, skiljandes avlinge ifrån arv, och få proportionalite av det .. och .. betala gälden, som njuter hustru Gölin sitt testamente av vad avlinge är, och arvingarna taga vad övrigt av dess .. bliver.

§5 Det brev som .. högvälborne herr landshövdingen haver skrivit befallande välbemälde Milander till att ställa ovanbemälde tjuvar till häradstinget är daterat den 5 februari 1676.

§6 Sockenmännen androgo, hurusom hans kunglig majestät i dess sista riksdag bestämt i hänseende på den stora missväxt och därav flytande dyra tid, som de då underdånigast angivit sig flera år bortåt lidit, till att conservera dem ifrån ruin och befordra deras vidare uppkomst, allernådigst har behagat förskona de fattiga här i socknen för utlagorna, begärandes nu, att tingsrätten ville på dem, som förskoning njuta borde, utdraga en lista av jordeboden, och den, kronans uppbördsman vid utlagornas uppbärande, till rättelse verifiera; varöver de och ifrån befallningar .. Uppbördsmanen nu närvarande vid Lima skans, hit till rätten remitterade äro: vilken sockenmännens begäran rätten omöjligen fann sig verkställig göra av de skäl och omöjligheter, som uti ett till befallningsmanen för svar återgående brev, förmäldes och uppvisades, som ad acta lades, utan begärdes så det befallningsmanen ville uppsätta samma lista, så skulle tingsrätten däröver ransaka, och den såsom hon kunde befinnas, då verificera.

## Anno 1676 den 20 augusti

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2739 (1675-1677) Bild 7940 / sid 762 (AID: v420724.b7940.s762, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Jon Nilsson i Gusjön, Östen Eriksson på Sälen, Jon Hermansson i Husom, Mickel Björnsson i Husom, Hans Eriksson på Lillmon, Jakob Larsson i Torgås, Jakob Jakobsson i Bu, Olof Persson i Tandö

§1 Så androg länsmanen hurusom tvenne soldater .. utskotskarlar Jakob Tersk och Lars Orre benämnda i april förleden, hava i deras kvarter strax vid skansen hos Olof Bondesson i Torgås, fört stim och berättande tillsammans och ehuru de då kastat varannan, Lars Orre skjutit Jakob Tersk inpå en flicka Kerstin Eriksdotter benämnd om sina tio år, en soldatdotter, vilkens fader nu ute på kog är och modern tilförene död: därigenom Jakob stigit benet av flickan, så att det visat sig för dem som sedan synt henne benpipan vara avbruten, varutav och flickan efter tre veckors förlopp blivit död. Soldaterna Jakob Tersk och Lars Orre härom inställda och förhörda, .. bägge såsom av länsmanen nu angivit är: att då där förleden april månad /: såsom drängar mycket för sed hava pläga :/ fört stim och berättande tillsammans haver denna skadan oförvarandes hänt, så att Lars skjutit Jakob inpå flickan, den då trampat henne på benet; varav hon sedan .. sin död. Strax detta hänt är, haver en hustru Elin Olofsdotter benämnd efter soldaternas och husvärdens Olof Bondessons samt dess hustrus betingande, antagit flickan att förbinda henne och haft henne allenast tvenne dagar hos sig, då hon avtvättat blodet och lagt tvärgnät med något emot var på såret. Och som hon märkt sig intet kunna vid skadan uträtta, har hon skaffat henne till faderns rotebönder, och en dess rotebondes hustrun i Fiskarheden hustru Ingeborg benämnd dem emottagit, då skadan varit så förvärrad redan och benet svällit, att icke hon .. någon annan kunnat hantera något mera därvid, heller haft förstånd därpå, utan blod runnit där uti begynnelsen så .., .. nästan allt .., så att det förmenas blodet .. rätthet luppit således flickan till död. Att detta allt således passerat är betygade värdsfolket där skadan skedde, Olof Bondesson och hans hustru Marit det samma där utom åtskilliga här i bygden boende, som hört flickan det samma berätta under den tiden hon sedan levde på tre veckor ungefär: vilka alla betygade och flickan till .. varit mycket svag och avmattad av brännesoten, som hon nyss var uppkommen utför. Berättades och flickan, ingen annan .. haft under det hon sedan låg, än att hon sagt, .. fryser så att jag dör. Dessa hava synt flickans lik, efter ingen blivit därom anmodad medan hon än i liver var: nämligen Jon Nilsson i Gusjön, Samuel Hermansson i Husom, fältvabeln Sven Redebogen: item hava dessa liket besynat herr Anders kaplan, länsman Måns Björnsson, Jakob Larsson i Torgås, Måns Nilsson in Risätra och Olof Larsson fjärdingsman; som alla funnit och .. barnet vara alldeles avbrutet.

Resolutio: Såsom allom nog väl bekant var, att denna skada är flickan hänt av vådaverk och fri med soldaternas vilja, dock så, att de kunnat sig bättre förese, om de eljest av sitt oväliga stim uppehållit eller brukat, större varsamhet därvid; allt därför kändes så den ene som den andre efter 2 cap: dråpmålsbalken våda, att böta till målsäganden vardera sina 20 penningar deras sak vidare ödmjukeligen underställt den hög: kungl: hovrättens högvisa och nådeliga betänkande.

## Anno 1677 den 16 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXlE:2740 (1672-1679) Bild 5670 / sid 563 (AID: v420924.b5670.s563, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Jon Nilsson i Jäska, Östen Eriksson vid Sälen, Helge Olofsson på Näs, Björn Matsson i Mon, Hans Eriksson på Lillmon, Jakob Jakobsson i Bu, Olof Persson i Risätra, Mickel Björnsson i Husom

§1 Befallningsmannen välbemälde Daniel Milander lät uppläsa en avkortningslängd som .. på 1675 och 1676 års mantalspenningar förmedelst en hop döda, utfattiga och av orten .., vilken av nämnden betygades alldeles vara så beskaffat som här upplästes, och bevilljade att den under dom havandes namn och sigill verificeras måtte.

§2 Nämnden bevittnade vara av 1675 års tionde uttagit av kyrkohärberget till åtskilliga nödtorfter nämligen 24 daler 5 1/2 ..

§3 Helge Olofsson på Näs ville tala till hustru Marit Olofsdotter i Husom om arv efter sin morsyster, men såsom han ej nu var tillstädes, därför uppsattes målet till annat ting.

§4 Länsmannen Måns Nilsson föreställde en piga Kerstin Nilsdotter som angavs hava stulit 2 får ifrån Erik Larsson i Långstrand, begärde hon måste straffas efter lag; pigan hade ett får blivit instängt efter boskapen i fähuset, och där stått och svältit ihjäl, till de andra tvenne fåren nekade hon alldeles. Erik Larsson som fåren mist hade, sade, att då han en tid låg sjuk, han sänt efter henne, då bekant sig och bett om förlåtelse. Nils Jonsson i Långstrand bevittnade sig hava funnit tvenne fårskinn i fäboden där hon lötade, pigan sade sig hava fått samma skinn efter krigsfolket i ..dalarna. Äntligen bekände hon sig hava tagit ett får och det slaktat. Erik Olofsson i Långstrand klagade också efter ett får som kommit bort där han lötade, kan icke grannt veta vem det tagit, men misstänker denna piga därför: till detta nekade pigan alldeles.

Resolverades: Kerstin skall betala de två fåren hon övertygas till vardera med 10 daler sedan böta tredubbelt nämligen 15 daler kopparmynt och efter hon ej haver penningar, skall hon på kyrkovallen plikta med ris.

§5 Erik Olofsson i Berga talade till Lars Matsson i Vörderås för han hemlöter och vid fäbodarna gör honom därmed skada; Lars Matsson svarade, att samma lötvall varit av hans föräldrar brukat, förmente sig därför ej tilltaga Erik någon orätt, då han besitter sitt .. dessa förlikas äntligen så att Lars Matsson skall allenast hava sin lötgång öster om backen som ligger mellan fäbodvallen och byn.

§6 Olof Larsson i Ofors anklagade Olof Olofsson ifrån Näs socken, hava förledit år låtit sig leja av honom för utskogkarl, men nu vill övergiva honom och taga ordinarie legapengar. Soldaten sade sig vilja betala honom sina pengar igen med dem han får av roten.

Resolverades: Såsom ordinarie lagen går för extraordinarie alltså må han skiljas från Olof Larsson och giva honom så mycket igen av .. som goda män präva skäligt.

§7 Erik Olofsson i Långstrand besvärade sig att han av älven bortmist 11 snesland jord, begärde därmed njuta avslag i ..hållet.

Resolverades: att han må söka .. det han antingen av ödeshemman eller av förbättrandehemman tilldelar honom sin skada igenom därav han kan hava sitt understöd i den måttan.

§8 Olof Larsson i Långstrand och Pel Persson ibid besvärade sig, att de fött någon boskap som togs för krigsfolket i Norge och när boskapen var framfödd, är den tagen bort ifrån dem av Samuel Hermansson och Jakob Larsson, begärde att de måtte få njuta fåren och .. eftersom lovat varit, för det de födde den stora boskapen.

Resolverades: att de söka sin man om befallningen, eftersom så varit emellan allmogen och befallningsmannen föravskadat.

§9 Hustru Karin Larsdotter under Hammaren frågade om hon icke må ärva sin son Erik Halvardsson som blivit död barnlös. Sonhustrun Margareta Lennartsdotter sade att där är gäld efter honom, begärde därför att gälden må först betalas, sedan hon njuta sin morgongåva och testamente som och sin hustru rätt; Jakob Olofsson i Juslätt och Olof Larsson i Mon betygade, att Erik Halvardsson på sitt yttersta givit hustrun sin del i ..

Resolverades: gälden skall först betalas av .., sedan morgongåva och hustruns gifterätt, vad löst då övrigt bliver njuter sonhustrun för testamente.

§10 Befallningsman välbemälde Daniel Milander inlade en specification på de omkostningar som han gjort på den boskap som togs i Norge och delades ut i lägret vid Lima skans, bestigandes sig till 13 .. 10 1/2 .. salt, 5 .. 2 .. mjöl, 4 .. malt, 3 .. bröd, vilket allmogen tillstod sig bekommit som samma boskap fött. Item bevittnades att befallningsmannen gjort en extraordinarie omkostning efter hans välbemäldes högvälborna herr landshövdingens ordres som bestiger till 28 daler 26 kopparmynt.

§11 Tore Olofsson i Husom inkom och besvärade sig att Samuel Hermansson i Husom och Erik Eliasson i Höknäs avträngt honom ifrån en myrslog, vilken hans fader i sin livstid possiderat haver begärde nu .. sin faders död bliva därvid handhavd. Erik Eliasson svarade att samma sloge varit tvistig i hans faders tid, och att de äntligen efter några gjorda ransakningar anno 1673 velat begiva sig till lagmansting; då parterna uti goda mäns närvaro av rätten så förlikts att Samuel och Erik Eliasson skulle behålla så mycket av denna sloge som till 2 .. lass, det övriga skulle Tores fader behålla.

Resolverades: att förlikningen som bevittnades av nämndemännen Johan Nilsson i Gusjön, Jon Eriksson i Husom, och Lars Halvardsson på Fiskarheden ingått vara som förbemälte är, skall hållas ständig och fast.

§12 Ingavs en stor och lång restlängd av befallningsmannen över Lima socken, däruti största delen av åborna specificerade funnes, och inquirerades .. om deras lägenhet till egna medel eller tjänst att värva något igenom, därmedelst de utlagorna måtte betala kunna, varefter uppå noga inquisition rättens attestatum däröver således utgavs som .. under restlängden.

Denna längd är för rätta igenomförd å Lima ting den 16 februari 1677 och då vars och ens beskaffenhet under de oförmögna således angiven av nämnden, såsom för dem utfört finnas varför .. och undersökt och ransakt är, om de med huggning, tjänst i bergslagen eller smidesförrättande ej skulle kunna förmå sina utlagor betala, där uppå enhälligt svarat är, att de förbemälde i nästledna åren ej haft någon synnerlig råd att lägga något i matsäcken, så de kunnat bortkomma och tjäna något i eller och föryttra sitt smide, helst och att de varit helt avstängda ifrån sin handel och sammanbyte med borgarna, och .. huggningen .. de ej heller den lägenhet som neder socknarna, för de många forsar och öar skull som hindra .. Eljest vad de förvägnare angår, dem nämnden bekänna mäktat sina utlagor betala så pålades dem utan .. sådant med första att ifrån sig leverera.



## Anno 1678 den 1 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2741 (1678-1678) Bild 5640 / sid 547 (AID: v420925.b5640.s547, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Jon Nilsson i Gusjön, Hans Eriksson på Lillmon, Jakob Jakobsson i Bu, Olof Persson i Risätra, Samuel Hermansson i Husom, Mats Pålsson på Heden, Mickel Björnsson i Husom, Olof Eriksson vid Sälen, Helge Olofsson på Näs, Björn Matsson på Mon

§1 Helge Olofsson på Näs andrig för rätten huruledes hans hustrus faster hustru Karin Erlandsdotter salig Olof Jonssons i Husom, är död barnlös, att därför han förmente sin hustru böra .. i dess kvarlåtenskap, tillika med de andra medarvingarna, men beklagar, att hustru Marit Olofsdotter i Husom, honom och dem sådant förhåller. Hustru Marit Olofsdotter svarade, att hustru Karin Erlandsdotter haver testamenterat sin egendom till sin styvson Mats Olofsson, som varit denna Marits man, vill därför det efter sin salig man behålla. Per Eriksson i Husom vittnat, att då hustru Karin låg på sitt yttersta och hade tagit herrens heliga nattvard, haver hon givit sin lösa egendom till sin styvson Mats Olofsson. Kyrkoherden herr Johan Nesboetius bekände också, att då han besökte henne med herrens heliga nattvard, hade hon sagt, att denne Mats hennes styvson skulle hava bemalte lösöre.

Resolvarades: att salig hustru Karins gods, fast och löst, delas i tre lotter, därav tager hustru Marit med sina barn en treding först av obyitto: de andra två delarna delas mellan alla arvingarna .. 19 kapitlet ärvdabalken.

§2 Per Hansson profoss talade till Olof Persson i Tandö, som i förledet år skulle tagit hans häst tillika med .. att föra ifrån Lima till Malung, det han i vägen olovandes lagt sadel på honom, den ridit och så illa brutit i ryggen, så att hästen intet hint längre än till Näs, förrän han därav blev död, begärde att få betalning för honom. Olof Persson tillstod sig lagt sadel på hästen och ridit utan lov, item att hästen varit något klämd, då han släppte honom, men visste icke om han varit (skadad), då han tog emot honom. Per lade in länsmannens i Malung Mats Olofssons och Lars Nilssons i Grimåker attest, att hästen var mycket illa bruten och svullen då han levererade honom ifrån sig, och skola de hava hört Olof säga, att hästen var oskadad då han tog emot honom. Per avsade sin ed, att han intet annat vet, än att hästen är bliven död och .. Olofs förseende och vanskötsel.

Resolvarades: därför, att Olof, som hästen tagit oskadd, och levererat honom illa bruten, och så hanterat, att han sex dygn därefter är bliven död, betalar hästen till Per, eftersom de om värdet kunna bliva överens.

§3 Jakob Olofsson Ståby förridare talade till Tomas Eriksson i Ärnäs, vilken innehaft en äng av hans broder Erik Olofsson i pant för penningar uti flera år; det brukat och därför inga utlagor avgjort, begärde därför, att han proportionaliter måtte för alla åren avlägga utlagorna till honom, som där för skattat. Tomas .. sig icke hava jämgod pant emot sina utestående medel, alltdärför ängen ej kastat så mycket av sig, som intresset borde falla av penningarna, ville så ej förstå sig till några utlagor.

Resolverades: att det måste prövas av goda män, om panten är jämgod emot penningarna vilket om så är, är väl, var och fri, då tager han fyllnad emot sin summa, och svärer så för utlagorna, vilka såsom ett oundvikligt besvär, alltid bör följa jorden.

§4 Såsom gemenligen, klagas över allt, att många bortsätta i sin nöd och trång stora jordstycken, och behålla dock utlagorna på sig, lämnandes den fri som jorden undertager, varav .., att rätten så om knektepenningar, som utlagor för sådana panter bliver besvärat, alltså blev nu slutetoch förlagt, att den som hädanefter tar någon jord i pant, skall och taga med jorden alla de besvär, som därmed följa, vid straff, där någon hädanefter bliver häröver beklagat, som detta ej vill undergå.

§5 Erik Andersson på Mon gav tillkänna, att hans broders hustru Ingeborg på Åkra, haver efter sin mans död tagit sin bergsel, kreatur och lösören, och begivit sig intill sin bror Johan Persson i Biskopsbyn, varest bregslen blivit förstörd, frågade nu vilken skall göra utlagor av hennes jord. Detta skött till nämnden, som bäst visste bägges deras lägenheter och ortens sed.

Den däröver resolverade, att Johan Persson och hustru Ingeborg betala hälften av utlagorna vardera, eftersom de gjort av bägges deras gods ett bo, men den gäld som efter hennes man och henne vara kom, betalas 2 delarna av hans och tredningen av henne .. först, sedan taga barnen och hon vad övrigt är.

§6 Uppå en gammal pigas Anna Matsdotters i Långstrands begäran, att få komma in till sin broder Olof Matsson ibid till sytning;

Resolverades, att såsom ingen av släkten nekade däremot, må Olof Matsson, efter hennes .. taga henne till sig för årlig sytning å 10 daler silvermynt om året, och där så hände att hennes egendom ej förslå kan emot dess skötsel och föda i livstiden, skall han dock likaväl hava henne hos sig till dödedagar.

§7 Lars Larsson på Heden tillkändes efter nämndens gottfinnande, att svara för utlagor av Nils Nilssons hemman i Bu, och söker han inbrukarna åter därut: dessa böra var för sin kvota; item om betalning för sitt omak med utlagornas utmanande och klarering.

§8 Befallningsmannen välbemälte Daniel Milander lät uppläsa avkortningslängden av 1677 och 1676 års kvarntullslängd, därut: 30 .. soldater är: item 21 andra fattiga, som tigga sin föda, vilken längd efter nämndens berättelse befanns riktig.

§9 Inkommen inför rätten Mickel Nilsson på Stora Mon, och androg hurusom han sig betänkt att vilja upptaga ett ödeshemman Henrik Erlandssons markgäld benämnd ansökandes om rättens tillstånd därtill; vidare och förfrågandes, om han icke skulle kunna i allt fall för arvingarnas åtal längden, där något med sådant .. klander skulle söka honom kväka, därför frihållen och förskonad bliva. Härvid berättade länsmannen att hemmanet nu i fyra år har öde stått och övergivit av rätta ägarna, så till dess haft och brukning, som utlagornas utläggande.

Resolverades att såsom hemmanet av länsmanen bevittnades hava ödelagt nu i fyra år och inga utlagor därför gjorda varit av dess fordom ägare. Varför och befallningsmanen nu begärde första uppbudet därpå till skattevrak, att han till denne Mickel hemmanet måtte upplåta kunna, och hava en, vissman om utlagorna att tillgå. Allt därför då tilläts Mickel Nilsson sin begäran om tillträdet av hemmanet, och varsom han sedan visar riktighet med utlagornas avläggande, och i så måtto hemmanet nu vidare lagfart honom där emot tillhanda; att efter den tidens utlopp, han såsom en trygg och obehindrad ägare ovanbemälte hemman Henrik Erlandssons markgäld njuta och besitta må okväld och otilltalad av allom.

Anno 1679 den 11 februari

Svea Hovrätt - Advokatfiskalen Kopparbergs län EXLe:2742 (1679-1679) Bild 6600 / sid 660 (AID: v420926.b6600.s660, NAD: SE/RA/42042202)

Nämndemän: Jon Nilsson i Gusjön, Hans Eriksson i Lillmon, Östen Eriksson i Sälen, Samuel Hermansson i Husom, Jakob Larsson i Torgås, Jakob Jakobsson i Bu, Mickel Björnsson på Backen, Olof Persson i Risätra, Måns Pålsson i .., Helge Olofsson i Näset, Erik Hansson i Långstrand.

§1 Först lystes ljud och tingsfrid.

§2 Därefter upplästes 1678 års ordin: och extarord: innestående utlagors restlängd i Lima socken, vilken av allmogen erkändes och bevitnades vara riktig.

§3 Kaptenens ädel och manhaftig Daniel (Strings) fullmäktige, sergeanten Gustav Kling, besvärade sig över nämndeman Jakob Larsson i Torgås, att han i förledna sommar 1678; skall hava inför h:s r:de högväl. herr landshövdingen beklagat kaptenen för åtskilliga obilligheter, såsom 1) för egenvilligt skjuts, därvid kaptenen icke ens skall vilja låta fjärdingsmannens ombud sig någon häst, utan tager genom sitt eget folk den första häst han finner, är .., och den illa medfarer med (ryde) och brytande. Jakob Larsson framdrog emot denna punkten för exempel Mats Holgersson i Torgås, som bor tvärt över fjärdingsmansgården vilken förleden sommar hade tagt sig en häst, och ämnat med den resa till Värmland att köpa sig säd, då som kaptenens utskickade och .. Erik Jakobsson i Bro gått dit och tagit samma häst som då gick i .. vid Husom och ridit med den till Malung, hästen illa brutit, så att han vid återkomsten ej var god att göra med honom den (embuade) resan till Värmland, vilket och Mats Holgersson nu dess likast överklagade. Kling svarade, att h:s .. herr landshövdingen har varit sedan detta skedde här uppe, själv häröver ransakat, och befunnit saken av riliga värde dock vist kaptenen hit till tinget, att avföra emot dem honom angivit, sitt besvär och låta dem straffas; och så ehuru väl kaptenen finner sig av detta Jakob Larssons angivande mycket caderat, vill han dock ej dess heller söka värsta eller straff uppå honom, allenast han ville rätta sig en annan tid, och icke föra sådana ogrundade besvär mera; och berättade han, den häst som tagt Mats Holgersson är tagen förleden sommar utan fjärdingsmannens tillsägelse, vara .. för den hast skull, som då var av nöden att bruka, efter en trumslagare förrymt, den de ville igenhämta. Kling inlade sist till .. monstration av kaptenens ytterligare oskyldighet, ett attestatum av den 14 juli 1678, under länsmannens och .. goda mäns bomärke, varuti betygas, att han icke sådan skjutsning brukat, det dem bekänt är och att de ej vidare däröver klagat, än deras suppliker förmäler, och om någon haver sådant klagomål andragit, så måtte de själv svara där till. Socknemännen klagade likväl, att de mycket tvingas med skjutsning av kaptenen och hans utskickade, med de veta ej själva huru mycket skjuts dem bör göra; härtill dem svarat blev, att de togordningen i det fallet hava sig till att efterrätta.

Sedemera beklagade Kling att Jakob Larsson skall för h:s n:de herr landshövdingen angivit, det han tre karlar dimitterat av egen god lyckio, dock av dem deras underhåll och pengar tagit, och i deras ställe tre av sina betjänter förordnat, dem han och friställer för vakt och arbete, låtandes hela besväret stanna på de andra. Till denna punkt svarade Jakob Larsson, att han aldrig har detta andragit, och alltså intet haver i detta mål att försvara, utan refererar sig på

det brev och svar, som han på socknens klagomål punktvis erhållit, därav sig utvisa skall att han aldrig detta angivit; påminner då häremot Kling att h:s n:de själv i höstas hållit mönstring i skansen, då av manskapet intet fattats, utan h:s n:de i allt haft ett gott nöje. Länsmannen berättade, att kaptenen har tvenne sina egna karlar, dem han och brukar i soldattjänsten, men om de njuta någon förskoning emot andra i arbetet, det kan han intet veta, utan lämnar den att klaga, som därigenom något lider. Befallningsmannen berättade, att Jakob Larsson intet har klagat om detta, medan han då varit tillstädes, när han talte med h:s n:de utan h:s n:de här till tagit tillställe av en utskotskarl i Söderbärke, som viste sig av kaptenen vara hemförlovad, vilken och sagt sig lämnat 80 daler i skansen, men icke har vetat vad karl i hans ställe blivit antagen.

Jakob Larsson föredrog nu vidare för detta fjärdingsmannen Tore Olofsson i Husom, vilket berättade, att han av kaptenens tjänare benämnd Håkan, varit .., att namna häst för honom, att hämta hö med utur en äng när sam skogs, mens om han vägrat sig det göra, alltså Håkan gått till hans granne Jon Olofsson och tagit hans häst, utan hans tillstånd.

Mats Staffansson berättade, att kaptenen en gång har tagit en häst av honom och kört där med till prästegården. Kling sade sig av detta intet veta eller kaptenen därom .., har alltså han intet att inlåta sig däruti.

Kling angav en utskotskarl Lars Funke benämnd hava begått någon otidighet med skjutande i en by hart vid skansen, och gjort därmed alarm i skansen, Funken sade sig hava skjutit två gånger och sådant gjort i lustighet och i dans med andra sina vederlikar där de .. leka uti julen; Kling beviste honom skjutit tre gånger.

Resolverades att såsom han bevittnas tre skott gjort, själv haver varit utskottssoldat och bättre borde förstå, det han pliktar efter han inga penningböter förmår för sådan sin brott, med tre dyngs häkte: men såsom hela nämnden och allmogen interelderade för honom, av befarade honom kunna av köld där mista hälsan, efter han litet kläder äger, och liten rå till kost, då förmodade rätten att kaptenen finner sig nöjd, och han med ett dygn då förskonas.

Gustav Kling androg och, att då Lars Funk en gång i höst vid Olof Erikssons gård i Södernäset .. portiärn till skansen, och han dädan gått; haver elden sedan lös kommit, smedjan tillika med åtta .. kol uppbrunnit, frågade fördenskull huru Erik Olofsson vilken i sommar blivit både fader- och moderlös, därtill och helfattig är, skall därför få någon vedergällning.

Nämnden skattade hela skadan till det enigaste för 50 daler kopparmynt dessa 50 daler lovades honom i Norrbärke för västra sölfbergs gård och gråfveris få uppbära, efter där å ingen last nu för tiden ligger, sedan soldaterna på skansen .. sina .. rotar hava, som de njuta sitt udnerhåll av.

Kling föredrog, huru kaptenen har med Samuel Hermansson betingat, att han på hans sågekvavn skulle några tolv bräder få såga låta, alltfördenskull kaptenen på en damm först använt 12 dagsverken för vilka dagsverken han begärer betalning, alldenstund ägnaderna till kvarnen praetendera sågarlön,

svaranderna sade, sig icke den ringaste nytta haft eller hava av samma dagsverken eller dammbyggnad, men såsom Kling påstod till kvarnens fortgång det skett vara, alltså resolverades, att goda män ransaka skola, om äganderna av bemälda damm någon nytta hava, då de i den händelse bör sådan förbättring betala, men sågarnelön måste Jon i Gusjön njuta, som i sin andetid sig uppehållit, i det arbetet, vilket befall: honom tillsade.

§4 Ärlig och förståndig Per Johansson pastoris son i Lima begärde confirmation på ett boställe beläget på bygårdet söder vid bäcken, vilket nämnden förleden sommar honom tillsynt, och bäckeborna då lovat honom, så vida deras ägor sig sträcka, fri lötegång och utväg lika med dem i skogen, det nämnden och närvarande bäckeborna nu jämväl betygade.

Resolverades att såsom ingen av socknemännen eller grannarna anmäla sig häremot något hava att säga, utan fast mera betygades, Per Johansson med allas goda minne, denna byggningsplats tillsynt och tillägnat vara, då kändes han alltså efter detta bemälda byggningsvall oklandrad och opåtalad att få bebygga hävda och besitta.

§5 Befallningsmannen praesenterade ett h:n n:des högst välborne l: landshövdingens brev av d: 25 januari 1679, däruti han beordras för tinget att andraga, den motsträvighet jämte iniurier, som överste välbemälde herr Erik Swinhufvud besvärar sig vara bevist och tillfogad av vissa utskickade ifrån Lima och Malung socknar, då han i förleden januari upp till Äppelbo socken kommit att hålla där utskrivning, uti vilkets utförande befallningsmannen skulle sig till anledning vid alla besvären hava herr överstelöjtnantens brev till h:s n:de dat: Björbo den 17 januari 1679, det alltså i lika måtte ingavs och upplästes, varuti översten .. förmäler, att så som han måste stanna vid Äppelbo, efter mönstringsterminen så .. för handen var och uppsände en underofficerare att utfordra order till honom de soldater som .. skulle vara i de övriga två socknarna, hava där tvenne utskickade Mickel Björnsson i Backa i Lima socken och Sigfrid Nilsson i Mon uti Malung, såsom bägge socknarnas fullmäktige honom mått och tillsagt, socknarnas fullkomliga resolution vara, att de denna gång ingen .. undergå vilja, varför utan och de gamla med .. .. soldater, de hemma kvarhållit, item en ifrån .. hemrymd soldat med hast förbjudit, att han ej ifrån socknen utgå skulle, .. och efter några ordres sig uppå mönstringen infinna, varutöver översten sig ännu vidare besvärar, att .. den hans uppsände fältvabel, till Lima och Malung, att underfordra de avgångna rotar och karlar till Norrbärke .. Nås emot sig, är obilligt vorden hanterad för uppe, i .. Samuel Hermansson i Husom, Mickel Björnsson i Backa och Jakob Larsson i Torgås, honom hava stött ifrån det ena rummet till det andra, och honom tillfrågat, då han efterfrågat den förrymda soldaten, huru han och voro hemkommen, ändock han uppvisat hans nåds herr landshövdingens pass, och såsom fältvabeln ytterligare svarat, sig hemföljt sin överste skola än dessa till svar givit, vem vet med vad besked din överste är hemkommen, och sist till alles gläns och löje, dess till kunglig majestäts tjänst utsände underofficerare utlyst, med ord, käre se huru många knektar du fick med dig här ifrån, detta allt nu översten anser som ett myteri, protesterade emot deras obillighet och erkände ej inpå sig, och alltså de tre bemälte limabor såsom ordförare och anförare för de andra översten begärt att vederbörligen straffas måtte androm till exempel, till conservation av hans majestäts höge respekt och

hans vidare satisfaction, och att icke må givas tillfälle en annor tid till mera sådant, såsom han och förbedit år uti Malung att lika förtret och otidighet ser mot alltså; påminner och anses måtte, det kronans länsman i dessa socknar, de utskickade karlar efter skyldighet intet förhindrat, utom med .. befordrat. Mickel Björnsson som emot översten nedrest till Äppelbo förklarade sig så, att socknarna gärna .. sig skrivningen, undergiva, och Lima socken sig där intet emotlagt, men såsom de ingen kunskap inhämtat, varken av kunglig krigskollegium ej heller av hans nåde herr landshövdingen, att för någon skrivning skulle stå, mer än allena översten uppsänt till dem dess bod, alltså hava de ej heller skrivningen sig kunnat undergiva, .. samtycka, förrän de vidare finge sig därom förfråga, och nästan då Mickel tillika med utskickade Malungskarlen voro komna till Äppelboda och översten detta socknens svar berättat, haver då mött dem befallningsmannens brev härom, varpå de straxt sagt till översten att de sig då .. skrivningen, men han svor att vara än försent; ingav eljest Per Månsson i Utsjö och Malungs socken på dess sockens .. och till dess förklaring, efter de i ett tal och uppsåt stått med limaborna, en kopia av en salig hans excellens herr Lorens Creutz resolution, given den 28 april 1660, varuti herr salig excellens har resolverat, efter en ledning av en salig kunglig majestäts resolution, det ingen officerare skulle sig understå att skriva här uppe, förrän han hade framvist hos landshövdingen underskrivna krigskollegii rullar, och att antingen landshövdingen sedan, eller en i hans ställe, skrivningen bevisade, det de befunno nu ej observeras, alltdärför de och emot höll herr översten tillbad, till dess, att ordentligt måtte tillgå, .. påminde härvid, emot det, att socknemännen föregiva sig ej tillförene hava hört någon skrivning skulle anställas genom översten att han den 22 december 1678 uppsänt rullorna till Dalarna, med order, att de skulle skaffa varaktiga karlar i de avgångnas ställe till medio januari 1679, då översten skulle komma och skrivningen förätta, vilka order länsman sade sig under julhelgen 2 eller 3 gånger i sockenstugan genom fjärdingsmannen /: som och närvarande var, och det samma bevittnade :/ hava uppläsa låtit, de ordrar ingen av dessa tre sade sig hava hört, medan Samuel Hermansson och Jakob Larsson till Kopparberget voro förresta, men Mickel då legat sjuk; förfrågades än ytterligare, efter dessa order voro för socknemännen publicerade, om då socknen .. varit med Mickel, att han skulle gå till översten, eller om Mickel det efter eget huvud och godtycke gjort? Därtill svarade socknen enhälligen, att Mickel uppå hela socknens begäran betingning haver åstad gått, att bära översten dessa svar, hade och en malungskarl Lars Nilsson i Grimsåker .. hit uppkommit och överlagt med socknen härom, om de icke skulle sända någon med dem åstad; varvid länsmannen berättade, sig hava förehållit allmogen många resor, att efter mer än tre av dem fordrades de måtte då efterlåta skrivningen, med de skilde sig från honom, och .. under sitt hållna samråd med malungskarlarna utkorat Mickel som skulle möta översten förehölls alltså Mickel att efter länsman i sockenstugan hade uppläst rullorna och befallningsmannens order, om icke han visste av rullorna, och att icke mer än tre (dehiderad)? Det han än nekade, då .. hela allmogen honom emot var, att .. honom som allom androm kunnigt var, länsman Måns Nilsson i Risätra berättade, hela denna villan och missförståndet hava kommit därav, att förleden år 1678, om vintern haver översten hör uppe hos dem utskrivit 20 karlar, det då sig då undergivit, och manskapet utrustat med kläder, och de gevären emottagit, vilka och således praesenterat sig för översten i möte nere vid Nås, lika så har översten begärt

förledne år uti Malung 19 karlar, men intet mer där bekommit än 8 /: vilket Per Månsson ifrån Malung förklarade, att översten själv befunnit rullorna icke allt riktiga, efter och Nås soldater där funnits införda, alltdärför då efter nämndens berättelse, om soldater och .. han stannat vid 8 soldater dem de utgjordt :/vilket samma rykte när limaborna sporde, berättade länsman vidare, att de när som uppsände kaptenlöjtnanten Karl Bergehuvud skulle uthämta det tillförene skrivna manskap, hava då limaborna förehållit honom malungarnas exempel, och att de ej mer än 11 ifrån sin socken remittera ville, och så med kaptenen betvingat, att de skulle få behålla de övriga 9 hemma, vilken och därtill samtyckt; dess gevär efter kaptenens skrivelse till länsman, stå i förvar i kyrkan, och dess hos honom, och såsom fördenskull översten förledne år har intet vissare om manskapet, som fordras skulle, hava de och burit någon tvivelsmål vid sig, huru visst underrättelse översten nu hade om detta, alltdärföre och då velat hava hans nådes herr landshövdingens betänkande och svar därom först; men sin skyldighet emot hans majestät hava de aldrig haft i tankar varken med manskapets nämnande eller utrustning att sig till det ringaste emotsätta; ingav och Mickel Björnsson en skrift dato den 14 januari 1679, ställt på Malungs sockens .. till översten vilken Mickel visade översten /: som han säger :/ och utvist deras tankar, däruti de sig utlåta, att vilja söka hans kungliga majestät härom förut, efter de förmodade hans kungliga majestät vorde anseende deras besvär här vid Lima skans. Nu vidare förhölls dem, huru de sig understått stöta fältvabeln, och göra löje därav, att han inga soldater fick, och frågat huru han kom hem som uppvist hans nådes pass; item om överstens hemkomst sig schimpisaligen, att utlåta, och förbjuda hemmavarande soldaterna nedergå och synnerligen den förrymde. Så förklarade sig alla samtliga därpå och länsmannen, samt några av nämnden tillböde att vilja göra sin ed, att ingen rört fältvabeln, item nekade de, att de ej hava förvägrat det ringaste att icke den förrymde soldaten måtte resa ned, sade och länsman sig sänt bud till roten att de skulle skaffa fort. Men de sade länsman, att få fältvabeln frågade efter den förrymde soldaten huru han hemkommit, hade Samuel svarat, gud vet huru han kom hem och vem vet hur översten kom hem, berättar och socknen, att hela västerdalarna varit hans härom, sänt sina bud först hit, att de först ville skicka till hans kungliga majestät och anhålla om skonsmål för skrivningen, till dess de bekommo visst kunskap om de gamla soldaterna voro döda blivna eller ej, eller och att någon av de gamla officerarna hemkommo, som visste dem berätta, vilka av soldaterna döda voro; berättade de och, att de andra socknarna haft sina bud hit upp och utlåtit sig vilja då direkt till kunglig majestät, men denna ena socknen allena lagt sig där emot, och uppstått, de skulle först söka till hans nåds herr landshövdingen, när han till tingen komma här uppe. Länsman blev förehållit, huru han sig understått att låta Mickel få skjuts nederåt? Länsman svarade, att när socknen överens var, att han skulle åstad, hade han frågat huru Mickel skulle då komma neder, antingen gå eller ej? Då socknen svarat, det är våra egna hästar, därför må han väl få skjuts, och läser ingen mer klaga där efter.

Resolution: För det schimpelige tal Samuel Hermansson om herr översten haft, och frågat huru han är hemkommen, så sakfälls han till 40 daler sig och androm till rättelse och varnagel en annor tid; men såsom uti allt övrigt, inga visste copita kunde finnas, utan hela socknen höll att alla hava varit i ett råd, måste rätten allt



sådant lämna och stanna vid blotta ransakningen så länge man se får, vad tiden vidare giva vill.

§6 Erik Esbjörnsson i Bu inkom och androg .. rätten hurusom hans fader Esbjörn Persson för många år sedan är död bliven, och eftersom andragit är å tinget den 17 februari 1672 lämnat efter sig 600 daler gäld, men ingen mer egendom till dess betalning vid dess frånfälle än 38 snesland jord, hus för 8 riksdaler, 3 kor, en kalv och såsom egendomen så litet kunna förslå till kreditorernas betalning, då hava de här å orten boende, då .. eftergivit sina fordringar, men nu sedemera haver Erik Esbjörnsson och dess målsman och farbroder Erik Persson i Bu svarat för samma jord till soldat och andra utlagor, begärde nu vidare Erik Esbjörnsson att efter några av kreditorerna begynna yrka på sina fordringar, de ville då antingen låta tillmäta sig jorden däremot och göra .. utlagor eller och helt sig den avsäga, i vilket fall han sinnat voro att taga jorden till sig och bliva boendes därpå, allenast han för allt åtal däruppå här efter bliver förskonad. Länsman och nämnden betygade; att för detta värderade husen, nu är helt fördärvade, så att de ej till annat duga än gårdsved, eljest och att ingen quäller denna Erik Esbjörnsson mer än Pål Larsson under Hammaren, för sin fordring, tillböds alltså Pål, att taga jord för sin quota i betalning, eller och måtte han eftergiva sin talan. Erik Esbjörnsson förliktes äntligen med Pål som lovade giva honom tre daler.

Resolverades att ingen av kreditorerna nu mera förnummers på sin fordring örkia, vilka och så många är där med stilla tagat, alltså gavs Erik nu tillstånd att hävda jorden, på det den ej kronan till skada må ödelämnat bliva. Dock att avvärja alles vidare åtal lagfar han den sig till mera säkerhet och trygghet så där denna som annan händelse i längden och uppbjöds alltså nu första resan.

§7 Olof Hansson i Risätra och hans hustru Sigrid Jönsdotter andraga för rätten att såsom de gamla och oförmögna är sig själva att försörja, alltså begära de, att Ivar ..mundsson ifrån Särna måtte få deras hemman antaga och bruka, samt dem emot sytningslön försörja. Björn Matsson på Mon, vilkens hustru syskonbarn är åt Olofs hustru, som hemmanet det de bebo ärvt haver, klandrade sådant, och begärde, att han som på sin hustrus .. med dem i skyldskap är /: däremot Ivar alldeles oskyld /: måtte dem få föda och hemmanet bruka. Hustru Sigrid tillfrågades, om hon icke ville flytta till Björn, men hon nekade sig i sin livstid kunna avträda sitt hemman, där hon levat allan i sin tid, utan om Björn ville neka henne taga sytningsman, så ville hon uppdraga honom sitt hemman, att han må det bruka och skatta därför, men hon ville eljest söka sig födan hos gott folk.

Resolverades att Olof med sin hustru må taga Ivar på hemmanet och han efter deras begäran för skötseln årligen uppbär halv sytningslön för dem a 10 daler silvermynt, efter de ännu någorlunda förmå göra skäl för födan, och ville få Björn Matsson till honom dessa pengar årligen erlægga, och således sin arvsrätt i hemmanet .., stående honom sådant fritt.

§8 Befallningsman välbemälde Daniel Milander androg att lantmätaren herr Olof Schalerod [Schallroot] honom tillskrivit, berättandes att han tvenne hästar förleden höst hade satt till foders hos Samuel Hermansson i Husom, vilken Samuel sedan en till Samuel Björnsson bortsålt, och han dem i .. sommar efterskrivit, lovandes betalning för det de nederfördes, men han Samuel Hermansson hästarna ej nedersänt, och alltså innan hans egna utskickande

uppkom dem att avhämta, skola emellertid såsom säges båda hästarna av björnen ihjälrivna vara, begärer fördens skull sin betalning av Samuel för dem. Samuel Hermansson svarade, att han på lantmätarens begäran och Samuel Björnsson på sin betalning av god vilja och vänskap hhade hästarna tagit att föda fram över vintern, utan vedergällning: eljest .. hade han välfått, men såsom ingen vid den tiden funnit sig ledig med hästarna nedresa, alltså hava de dem låtit gå tillsammans med sina hästar i en hage, kunde så intet bättre att med hästarna så olyckligt tillgått är, icke heller tycka sig kunna svara till en sådan lasum fortuitum, helst att de ej ställt sig god därför eller betvingat några hästar till sig. Länsman Måns Nilsson i Risätra sade sig hava nämndesyn på hästarna, som som funnit dem vara ihjälrivna av björn och straxt hos varannan liggande, och rätt darsamma som lantmätaren uppsänt befallningsmannen lämnade herr Schalerod saken yppa till en annan tid att andraga och bevisa om han gitter några flera .. och andra .. som till äventyrs måtte honom och Samuel Hermansson emellan förut gjorda eller skjutna vara.

§9 Per Nilsson i Tandö angav, att hans modersyster Margareta Erlandsdotter utgammal och oförmögen är sig själv att sköta och försörja, och så som han efter hennes begäran sig påtaga vill henne sköta och till dödedagar försörja, alltså begärde han rättens .. till en skäligen sytningsslön.

Resolverades för den skull, och emedan några av nämnden vittnade, att hon mycket gammal och nästan blind är, att alltså Per njuter 10 daler silvermynt årligen i betalning för sin nöd och efter morsystemens död söker sin betalning för denna sin möda uti dess efterlevde egendom.

§10 Socknemännen andrage med hög beklagan den missväxt som gud har behagat straffa deras ort med uti några åren för detta .. besvär de måst utstå för dessa krigstider skull, såsom och den brist de lida på sina näringsmedel, i det de avstängda är medelst frigden ifrån sin vanliga handel, de förr övat med baggarne, som avhämtnat deras snidehem i gården hos dem, av vilka orsaker många hemman i socknen är öde lämnade, folket till en del i de föregångna åren av hunger och sjukdom dött, en del och på andra orter bortflytt. Och såsom nu sedemera de hemmavarande icke dess mindre hava, undantagande är 1675 beflytet sig fulla hemmanens eller markgäldsräntorna att avlägga .. soldater hållt fullt att praestera: då begynno och de .. uti sådana ödeshemman intressera till ordin: utlagor och rottal, nu att befinna sig, så därigenom eftersättas, att och de bliva utarmade och oförmögna sina utskylder att uppehålla och utgöra: begärandes allt därför rättens attestatum häröver, jämväl dess förskriv: för sig, till hans nådes högvälborna herr landshövdingen, att de för sådom jord som skattlagd är, och under soldatereven uppmätt och inrevad, men eljest nu obrukad ligga måtte bliva ansedd med .. för skatts erläggande därför, efter de ingen nytto därav hava. Häruppå blev av befallningsmannen under nämndens närvaro och bevittnande en lista uppsatt över alla ödeshemman och ödesjorden, för vilka uti utlagorna lindring begärs, vilken sedan är för tingsbordet uppläst blev på rättens .. verificerad och klaganderna återlevererad. Och så de i ödmjukhet med den remitterade till hans nådes högvälborna herr landshövdingen.

